

This e-book was digitized from an original copy by the West African Research Association for the African Language Materials Archive (ALMA) project. Original funding for this project was provided by [UNESCO](#) and the [Council of American Overseas Research Centers \(CAORC\)](#) in cooperation with the [West African Research Association](#) and [Columbia University](#).

Please see the following web sites for more information about the ALMA project, contributing authors, and more titles in the series.

- Digital Library for International Research catalog: <http://catalog.crl.edu/search~S16>
- African Language Materials Archive (ALMA): <http://www.dlir.org/e-books.html>
- African language materials including interviews in video and PDF versions, documentary video, translation work, and bibliographies can be viewed at <http://alma.matrix.msu.edu>.

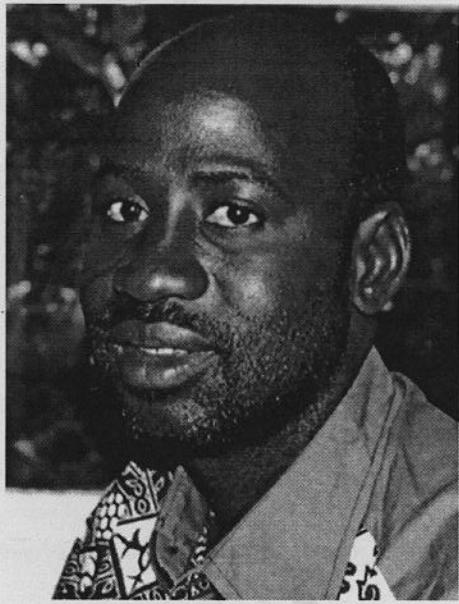
X.
Bana

Hamiidu Saydu Hanfiiyu

deesanjey

Hamadu Kaadiri

Hamidu Saydu Hanfiyu mana hay kala marsu 11, annasaara jiiri 1963, kwaaraa kaj se i ga ne Ayoru-Gungokore (Tilbeeri baarico ra). No-din no a caw ga du satpika. Barbe banda no a koy ga caw Damgaram kwaara liisa kaj se i ga ne Amadu Kuuraj Daaga. Jiiri hinza (3) cawyaj banda, a fatta nda tiraakaj se i ga ne Bakku, annasaara jiiri 1983 ra, ga no a koy ga ciiney cawyaj guuso te Jlamay Nibarsite ra. No-din mo a du tiraakaj se i ga ne Meetiriizu, jiiri taaci (4) cawyaj banda.

Meetiriizu duura banda no gomnati kond'a Faransi laabu a ma du ga goni ciiney cawo fonda ra. Wo-din fondo ra no a du tiraakaj na a gonitara tabbatandi ciiney cawo do hare, tiraakaj se i ga ne Doktoora. Iri me ciina wo ra, a si ga goy kala Jlamay Nibarsita wane saruuso kaj ga ceeci guusey te do.

Cawo kaj a te fondo ra no Jaamey laabu porza kaj se i ga ne 2PEB doona ga a burne a ma sijiri yañ te ga goyteerey kaj go ga goy ciina kaj se i ga ne sojay-zarma boj no fahamay ga tonton.

Gala manti kala Balyam labo koyre kayne fo no kaj go isaa ce. Iri ma ne de kaj isaa ra no a go zama gungu no. Iri Nizeeru labo isa beero no na koyra din windi. Da boro hun hawsa-ce no boro ga ba boro ma koy Gala kala de da boro hure hi. Ya-din mo no da boro hun Gurma-ce, da boro ga ba boro ma koy Gala kala da boro hure hi wala heri kaj ga hima hi. Mate kaj borey ga hure mooto ka naaru, ya-din no Gala borey ga hure hi ka koy ngey nayzey kaj yon go koyre cindey ra zuure. Koyre no kaj taarifey ra, i ga ne borey kaj na a sinji manti kala Sonjay boro yoj no: Maamar haama yon no.

Goy dumi-dumi no Gala borey ga te. Ifo de, i ga mo goy: Boro kaj go isaa ce si jañ de ka mo goy. Ya-din mo no i ga hayni goy, i ga kuudaku nda oroggo yon dan da kaydiya goyey ban. Ba kaj i manti sorko yon, i ga nafa nda isaa: I ga tam ka du heri kaj ga ña. I ga tam ka neere mo, ba kaj wo kan i ga te si to sorkey wono cine. I ra gonda boro yon kaj yon ga heri kulu bay haro ra. Innadamiize baahuna ra, a ga tangam nda herey kaj nga nd'ey ga marga nongu ra. Sanda mata kaj i ga ci nda, heri go hari ra kaj manti kaaray nda banja.

Borey kaj yon ga hawgay nda haro din, i si ne i se kala do

yoj. Ngey no da banya wala kaaray futo ka koyra wane isaa ra ga te heri karj ga naq i ma si taali kulu te koyra borey se. Da hi no mun, ngey no ga koy ka a ka haro cire. I ga ne mo karj da i miri ka koy ka hiyey din ceeci kulu i ga bare ka te deesi yoj no (deesi manti kala hamisa dumi fo karj go isa ra). Mate kulu karj no, i ga hiyo ka taray mo. Amma, heri yoj go no karj koyra borey hima ka te, karj ga naq wo-ne kulu ma du ka te. Heri yoj go no mo karj boro kulu mana hima ka te. Silmankayna, Gala koyra gondo do-me fo karj se i ga ne Taaso-me, karj wayboro kulu mana hima a ma konda kusu ka numay. Da bora na a te mo, a ga caada a ga.

Gala koyra din ra no wayboro fo na nga ize wayboro hayyon banda, waybora te ka si: Irke na nga talfo ta, wala mo de iri ma ne karj taabi beeri banda, zumendijojo fonda ra, a koy ka tu nga koyo se. Da boro ga bay jiiri marje karj no go a se, boro ga hin ga faham karj hayyon ga sendi a se: Jiiri way cindi hinza nda jare no go a se.

Kurpo karj se i ga ne Suuru manti kala a baase gunde no: I boro hinkaa, hasayze nda hawayze yoj no. Za waato karj

nojo na a hay no baabo na a no nga tuba fo se hijjay. A ne karj da a beeri kulu baaso karj ti Suuru se no i ga a hijjendi. Gala koyra ra mo za hondi to jiiri way cindi hinka no i ga a hijjendi.

Suuru karj se i na a hijjendi ga zeen'a hala manti moso: Iiri waranka cindu gu no go a se alwaato karj i na i hijja te. I koyra borey boro bobow diiyojo ga, Suuru wo mana tar ga hijji, zama a waddey kulu mana hijji kala jiiri waranka cindi fo-fo ga. Ya-din no i koyra ra za don-donj.

Jiiri fo nda jare hijjay banda no Suuru gorkasino na kocciya din hay, hayyon karj ra a koy ka tu nga koyo se.

Karj nojo bu, i na kocciya ta ka no a na beere fo se a ma a naanendi: A na beere no i ga ne iri naamey ra, zama waybora nda kocciya na wane naqey kulu ifo. I pojey kayne nda beere yoj no karj ga margu ja follow. Ya-din ga, wayboro fa wane wa ga te ifa ize se, sanda na gundo wono. A sabanda karj wayboro din gonda zanka kayna karj go ka naanu: Ya-din ga, a gonda wa. A ize gundo mo te jiiri fo; a gonda hanni bumbo nga ma a ka wa, ne ka koy kayna.

Karj jirbi iyya to, i na caba te, i na kocciya danj Bana. Ma no

karj i ga darj zanka karj nojo te ka si hayyojo waate, wala zanka karj hayra fo te ka si, ba hala a ga ka ndunja.

Bana wane ja kayne se no i na a no a ma a naanendi. A ka ka sabanda mo karj kaagey baayonjo kulu si huna: Nojo ja si huna, ya-din mo no baabo ja.

Ja kayno din no na gaayi kala a te jiiri hinza, alwaati karj cine zanka ga sintin ka waani senni, a ga sintin ka nga kabe-guma nda nga kabe-wowaya ka ka care ra.

Baabmo, za de karj nojo te ka si, a ne nga si ye ka gorkasinay. Borey te heri kulu a ma ye ka hijji, a wenji. A ne karj nga si hin ka hijji za karj nga wande karj bu, amaana beeri boj no i na a hijjendi nga se: Za nojo na a hay no i na a di nga se. Karj a beeri, ba karj baabo karj ti nga hase si huna, nojo yadda ka a hijjendi nga se. Ngey hijja banda no ja zeena koy tu nga koyo se.

A ne karj wo-din banda, da nga hijji honkuna, kulu nga izo din, Bana, si ma nga kaani. May no ga bay hala bora karj nga ga hijji ga yadda ka a ga gaayi mate karj nga ga ba. A ga gaabu wayboro ma ba nga kurne wane ize. Da a baar'a mo sintino de no; da a gay kulu a ga a kabe kuna-futay.

Karj Bana te jiiri hinza, baabo koy ka di na kayna din, nga izo fondo ra. Suuru ne waybora se:

- Bana ja, ni ma alhaanaaj ay se mo, zama ay ga ba ay ma heri fo ci ne se, heri karj ay ga bay karj a si kaanu ni se. Ay ga bay, Irke ga bay, koyra borey kulu mo ga seede karj ni no nar Bana te boro, ni karj taay'a za hano karj hane nojo te ka si kala honkuna. Ay ga bay mo karj a ga kaasu ni ga ka bisa ba ni ize gundey. Annama day, ni ma ye ka alhaanaaj ay se mo, ay ga ba ni ma ay no fondo ay ma kond'a hu ka yaari. Ay diiyojo ra, ni na ni hina kulu te. Ba karj ay ga hatta ka kande kayna-kayna karj ga te a se jaari, zanka yaariyon si faala.

Ba hala Bana baaba ga nga senno ban, wayboro sintin ka mundi doori, a sintin ka hē. Bino kulu hasara. A si bay heri karj nga ne kocciya baaba se. Za karj Bana ja bu ka ka sohoj, ja kayna din mana heri kulu genji a se. Boro karj na boro naanendi mo jiiri fo alhaali, da i ne i ma boro ta a ga, hero si jan de ka doru bora din ga. A si ba mo Bana baaba ma bay karj wo karj a ka ka nga hā wo, heri no karj si kaanu nga se.

Za hano karj Bana ja bu ka ka sohoj, baabo man bay ka te

zaari hinka karj a mana ka ka diy'a. Kocciya bumbo ga bay boro karj ti nga baaba. Na kayna karj do no a go kurne go ka nga kookari kulu te kocciya ma si jan heri kulu karj a ga ba, amma de Bana ga bay karj manti nga baaba no. Da baayorj baaba gundo si ka kala alaasar jingar yorj banda. Da a ga ka, a ga kande a se heri karj a ga ba.

Na kayna kurne mo mana heri kulu genji a se: A ga baar'a sonda de nga bumbo ize no. Irkoy ga bay karj a sinda hina beeri, zama a jamaa ga ba (ize iddu no go a se); nga hinne mo no go ka goy ka i kulu naayendi.

Wo-din de ti mafaari beero karj naaj Bana baaba ne nga hima ka nga izo ta, nga ma du ka jaraw zabu i se. Annama, alboro karj sinda gorkasin ga hin mo de ka zanka kayna yaari? A ga bay karj hero si faala, annama a ga hima a ma Bana ta zama borey karj do no a go hina ga kayna.

Hala Bana na kayna ga miyo feri ka salaj kulu mundey doori. A ne Bana baaba se:

- Sohorj, Bana baaba, kocci kayniyo wo no ni ga ka ka ne ay ma a no ni se ni ma koy ka a yaari, ni karj sinda wande, ni hinne no go ka ni baahuna te? Wala ni diiyonjo ga, ay si ma hawgay nd'a a ma boori no?

Bana baaba na nga bojo zingi; a si bay heri kulu karj nga ga ne waybora se. A ka ka sabanda waato din cine Bana go taray ka hooray, nga nda kayney. Sanda mate karj baabo ga te waati kulu, a kande a se hamisa soyayye. Hamisa din no nga nda nga kayney go ka ja taray. A si ka bay karj honkuna wo baabo mana ka waati kulu kaayojo dumo, zama a ga ba nga ma kond'a nga bande karj kala hatta ka ka hatta no a ga ka ka di nga kayney nda nga ja. Bana ga nga baaba bay, amma a ga bay mo karj borey karj do nga go, ga ba nga hala manti moso.

Bana baaba na me ka ka ne waybora se:

- Bana ja, ni ma ye ka alhaanaj ay se, manti hala ay si wo-din kulu bay no, amma, ay ga miila karj a to noj karj cine ay hima ka war hulanzam. War na war hima kulu te; za de karj Bana sintin ka caram, war ma naaj a ma ye ay do nda goray.

- De may do no a ga goro waati karj se ni go ka koy farey do, wala mo waati karj cine ni koy tamo do.

- Ay ga a kabay ay bande no; ay sinda hannu karj ga dira ka a naaj hu.

Bana baaba nda na kayna naaj go faakaara din ga no karj

waybora kurne hure huwo ra ka i gar. Za a go ka, a go ka ma heri karj i go ka ne. A si bay heri karj nga ga ne. Da a ga du, kocciya ma koy baabo bande; ya-din ga a jamaa ga zabu. Annama, a ga hamburu wando ma si koy di a taali, wando ma si koy ka miila karj kocciya gora no si ka kaanu a se. I si ne albora se kala Kayliyo.

Karj Kayliyo hure huwo, a na Suuru guna beene, a na guna ganda. A di karj nga wande go ka hē. A ne i se:

- Fo no war du? Fo senni no war go ka te? Bana senni no war go ka te? Zama manti ay ka hay se no war ga care marga ka salaj, war mana ba har ay se. Ay go ka ma heri kulu karj war go ka ne.

Suuru ne:

- Bana baaba, iri si ka taali kulu ci. Cimi no, Bana senni no ay ka ka te ni gorkasino se, amma ay gonda hanni ay ma ka ka di ni zama ay si bisa ni heri kulu Bana ra. Ni de ka ti baabo. Heri karj naaj ay jin ka ka noj do ka ti wayboro wo faaliyon ga sendi ka bisa alboro. Ay nda ni wo alboro hinka no, heri karj iri te kulu iri ga faham care se de no. Wo karj ay ga ba ka ti war ma ay no fondo ay ma Bana ye ay do nda goray. Jiiri hinza

banda, zanka gaayiyor si te alboro se sanday. Wo karj kande ayi no-ya.

Kayliyo ne:

- Suuru, mate no ni ga te ka kocciya wo sambu ka kond'a ka ne ni ma a yaari, ni karj sinda wande? Ba boro ga ba zankaa, boro hima ka fondo gana. Hala a naaj ka ka gar arwasiize no doj ay ga hin ka faham ni se, amma mate no ni ga te nda wayboriize kayna, jiiri hinza ize. Da ni go ka koy farey do, mate no ni ga te a se? Wala mo ni di de no karj iri si ka hawgay nd'a mate a himanda?

- Ha'a walla Kayliyo! Ay sinda fondo kulu ay ma wo-din ci, zama mata karj war hawgay nda Bana, ba ay karj ti baabo si bisa ya-din ga. Wo karj se ay ka ka ne war ma a no ay se de ka ti karj, ay ga ba ay ma war hulanzam nda jara zama jiiri hinza manti jirbi hinza. Wo-din banda mo, alboro ga wayboro, Bana cine ga hin ka koy farey do. Ay mana ne mo karj da ay kond'a hu, a si ye ka ka ka di war no. Wo-din si hin ka te.

Bana ja go ka goro, a si bay heri kulu karj nga ga ne senno ra. Senno ye kurjo nda Suuru game. Suuru ne i se karj nga go ka faaji de no. Da nga go farey do, nga hinne no; da nga ka hu

mo, hała ka ka sohoŋ nga hinne no. A ne kaŋ wo-din si ka nga cindi. I ma naŋ nga ma konda Bana a ma te nga se cale.

Suuru ne:

- Bana baaba nda Bana na, ay ga bay kaŋ senney wey kulu kaŋ war ci, cimi yoŋ no. Annama, war ma gune ka di mo mate kaŋ ay go ka taabi nda. Boro follow goray wo bone de no. War ga ba bay kaŋ boro fo si yadda ka ay no nga izo kaŋ ay wono go no. Ba kaŋ wayboro no, ize de no. Ya-din ga, war ma naŋ ay ma konda wo kaŋ Irke na ay no. War ma bay mo kaŋ ba ay kond'a, a ga ka ka di war waati kaŋ a ga ba kulu.

Kayliyo nda nga wande jaŋ heri kaŋ i ga ne Suuru. I ne a ma naŋ hala i ma soola kocciya se; ya-din ga a ma koy ka ka, ne nda jirbi yoŋ. Wo-din boŋ no i na senno gaayi. Suuru go ka fatta windo ra, Bana zuru ka ka ka koli a ga, mate kaŋ cine a doona ka te. Waati kulu kaabo ga dira kulu kala a ma a dum kala windo me.

Jirbi hinka banda, alaasar jingaryon banda, Bana na kayna na kabu cendi kala Suuru hu: I ka ka sabanda baabo hun farey do. Lakkaley go kaŋ i ga kande nga izo ka nga gar zama wo-din boŋ no i te.

Kaŋ kocciya go ka dira borey kaŋ na a gaayi yoŋ do, a go ka ma kaani zama nga baaba do no nga go ka koy; amma, a ga bay mo kaŋ nga go ka dira ka nga caley kaŋ nga nd'ey ga horay naŋ. Zankey na a dum zaati kala windo me. I ne a se a lakkaley ma keni, ngey ga hatta ka ka ka diy'a.

Bana ka hu, alaasar baana ra; a na nga baaba gar a go ka goro karga fo boŋ. Za a diy'a, a zuru ka koli a ga. A ma kaani kaŋ nga ka ngey do; amma, a ga bay mo kaŋ nga dira ka boro yoŋ kaŋ ga ba nga hala manti moso naŋ: Kayliyo izey hinne no a ga bay, za a tun ka ka sohoŋ. Nga nd'ey no tun care bande.

Kayliyo wande na Bana jiney danj baabo huwo ra, a na banda bare ka ye hu. Kaŋ a go ka koy, kocciya na a dum kala windo me. A faham kaŋ nga ja mana ma nga dira kaani. I te moy taaci kulu wayboro sintin ka hě. Bana ne a se:

- Ay na, ay ga ye ka ka, ka di ni. Ni ma si hě ni ma.

Bana sinda kala jiiri hinza kaŋ a ye baabo do nda goray. I windo mo, mate kaŋ cine kawye windey baayorjo kulu gonda nda, huukoyni bobow no go a ra. Borey baayorjo kulu care nayze yoŋ no: Kayne nda beere yoŋ, hasayze nda hawayze yoŋ.

Hatta bi filow no boro ga sabanda windi ra boro kaŋ nga nda jamaa baayorjo kulu si dumi. Ba wo-din mo, boro si du ka ne bora wo ce-waani no, zama boro ga bay de kaŋ hijay de no kande bora windo ra.

Susubay kulu, Suuru ga nga izo tunendi jirbi, a ma nga moyey numay hala a ga hun jingara ra. Da baabo ka ka hun jingaro do, Bana ma gaso kaŋ ra baabo doono go sambu ka do haro me hiyo do. Nga nda baabo no ga koy farey do, baabo ga goy, Bana mo ga nga horay te. Suuru ga di nga izo yonj ga a no gaabi ka tonton hala manti moso.

Da alaasaro ga ba ka to, Suuru ga nga goyo gaayi, nga nda Bana ma hure ngey hiyo ra. Manti hala hu no i go ka ye ka ka: Waati din cine no i ga koy tam. Ba kaŋ Suuru ga mo fari nda hayni fari danj, hatta ka ka hatta, a ga tam. Manti hala sorko no: Borey din dumo no kaŋ ga tam ngey ma du heri kaŋ ga ja hinne se. A ka ka gar mo Bana ga ba hamisa gumo.

Da i tam ka du kayna, i ma ye ka ka hu. Hamiisaa kaŋ i du, i si a no kala Suuru gorkasin fo se: Gayka manti kala wayboro no kaŋ kurjo bu ka dira ka naŋ a se ize wayboro hinka. Gayka no ga

Suuru hamisey ta ka hina. A ma ka nga izey se, a ma Suuru nda nga izo ba ka, wo kaŋ cindi a ma a zaban windo borey se.

Gayka ize wayboro hinkaa din ga zeena Bana kayna. Waati fo yoŋ, i ga ka ka a ce ngey ma koy horay. Ya-din, ya-din kala i doona care gumo. Kala a to noŋ kaŋ Bana ga ba kani i do. Han kaŋ se Bana nda nga baaba mana koy fari, a ga hatta ka koy Kayliyo windi ka di borey kaŋ do no a beeri. Wo-din ga kaanu ja kayna din se, a ga kaanu mo Kayliyo se.

Jiiri ga bu, jiiri ga tun, kala Bana ka ka te jiiri way cindi iddu. Sohoŋ wo nga no ga nga baaba jaarey te: A ma doono duru, a ma hawro te. A si koy baabo bande farey do koyne. Baabo ne a ma sobay ka goro hu ka hawgay nda nga jaaro.

Gayka ize wayboro hinkaa mo go windo ra, ngey nda Bana yoŋ go care bande waati kulu. I go care se sanda de kayne nda beere yoŋ. Za kaŋ Gayka kurpe bu, a mana du baakow koyne, zama a kurpe hinkanta no-ya kaŋ bu. A wane ize wayborey din, boro kulu nda nga baaba no. Borey ga ne mo kaŋ, wayboro kaŋ gorkasiney bu hijay si boori: Da boro na hiji, boro mo ga bu de no.

Bana nda Gayka izey din doona care kala boro kanj si bay ga miile hala ikulu ja fo baaba fo. Wo-din mo kulu Gayka no na a te, zama a gonda heri kanj ra a ga ba nga ma Bana danj. Da a ga du, Bana baaba ma nga hijji, ngey zankey ma du ka te ifo. Wo-din banda, za kurjo bu ka ka sohorj, nga no go ka nga izey jare. Kocciyey gonda baaba beere yon, amma ikulu si zankey ciine ra zama i ga miile kanj i na ka ngey kayne wi.

Gayka lakkalo go za gayyonj Suuru ma ka ka nga hijji. Za kanj Bana ye ka ka windo ra no a miile kanj wo-din ga te. Sohorj binde, jiirey go ka koy, a ga ba

ka to noj kanj a ga fatta hayyonj: Da wayboro bisa jiiri waytaaci, a ga miile kanj boro kulu si nga hijji, zama nga si du hayyonj se.

Han fo bine, Gayka na Bana ce nga huwo ra, alwaati kanj boro kulu si no. A ne a se:

- Bana, manti taali fo se no ay na ni ce; senni fo de no go ay bino ra za gayyonj, senni kanj ay ga miila kanj a ga kaanu ni bumbo se. Da ni gune, jiiri yon ne kanj ay zankey baaba te ka si.

Ya-din no, za ni ka anduppa yono waate, ni ja koy ka tu nga Koyo se. Han din ka ka sohorj, ni baaba hinne no go ka nga baahuna te. Ay mo ya-din da. Za ni ka windo ra ka ka sohorj, ni

nda ay zankey no go care bande waati kulu. Boro kanj si bay ga miile kanj war kulu ifo. Boro kanj si bay ga miile kanj ay ti ni ja, Suuru mo ti ay zankey baaba. Da ay ga du, iri ma te heri kanj ga naj wo kanj borey go ka miile din ma te cimi. Ay ga bay kanj ni baaba si heri kulu genji ni se, wo-din se no ay ka ka ni hā ni ma koy ka diy'a ka ci a se wo kanj ay ga har ni se wo: A ma ka iri ma gorkasinay. Da Irke na hayyonj danj iri game, ni ga du kayne yonj.

- Ay ja, wallaahi senno kanj ni ci wo, ay bumbo na a miile za gayyonj. A sinda sikka kanj da war boro hinkaa gorkasinay, hero gonda dongonay iri kulu se. Amma da ay ga du, ni ma di ay baaba ka ci a se ni bumbo. Ay si hin ka senno wo dumo har a se. Amma a ga kaanu ay se, hala a yadda.

- Da ay na ni ce ka senno har ni se, manti kala zama ay bumbo si hin no ka a har a se. Ay ga miile mo kanj boro kulu si koyro wo ra kanj se a ga hangan ka to ni. Ay ga bay kanj waato kanj ni ja te ka si, borey te heri kulu, jiiri hinka banda, a ma gorkasinay. A wenji. A ne borey se kanj nga si hin de ka hijji, amaanaa kanj go nga nda ni ja game ra se. Ay ga miile kanj

wo-din ti mafaaro kanj naj a go mata kanj ni beeri ka saband'a. Wo-din banda, iri naamey ra, wayboro si hin ka ne alboro se a ma ka ka nga hijji, ba waybora ga baar'a ka bisa. Alboro no ga di wayboro kanj nga ga ba, a ma borey donto a ga. Wo kanj ay ga ba ni ga ka ti, ni ma diy'a ka a hā. Manti za ni nd'a di care no ni ga ne a ma ka ka ay hijji; ni ga carmay ka a hā hala a mana hima a ma hijji ka di hala a ga du ni se kayne. Boro kulu no ga ba nga izo se kayne. Da ni ma kanj a gonda anniya, ni ma ay faakaaray te a se.

Bana fatta, kala a sabanda baabo hun farey do. A na a kubay ka jiney ta a se. A na a fo nda goy, a koy nda jiney ka danj huwo ra.

Ciino ra, a windi ka ka baabo do, sanda boro kanj ga ba nga ma selenj boro se. Bino mongo, a ye ka fatta. A koy Gayka huwo ra ka nga caley gar. I faakaaray kayna, a ye ka ka baabo do. Baabo na hā heri kanj se no a go ka koy ka ye. A na a hā hala heri fo no a ga ba. Bana ne kanj nga zaara fo no nga ka ka sambu, zama yeeni no go.

Wo-ne kulu, Gayka go taray ka kocciya batu, ka ma heri kanj baabo ga ne. Sokoko kanj i soote. Heri kanj boro ga ba, kanj

boro fo ne nga ga boro ga boro ma duw'a. Karj Bana ye ka ka, Gayka na hā heri karj baabo ne. A ne nga mana du bine karj har a se.

Bana ga bay karj nga baaba si heri kulu genji nga se. Amma, mate no boro ga te ka ne boro hayra se a ma ka ka koy gorkasinay, hayra karj ne nga si hijji amaanaa karj go nga nda boro ja game ra se. Lalle mo a ga nga baaba ma gorkasinay. Nga ma du kayne yono din ga kaanu a se hala manti moso. Amma, a si bay mate karj no nga te ka senno har nga baaba se; a si ba mo a ma di nga taali.

Karj susuba to, Bana biya ka ka nga baaba do ka a kani baani. Za a sintin ka te hondiyow no a si ka keni ngey do. Nga nda Gayka izey no ga keni, Gayka huwo ra. Karj a ka ka baabo kani baani, a ga a gune, a si bay mate karj no nga ga te ka senno karj go nga bino boj har a se. A na hoobo sambu ka fatta, ka do haro me, ka koy hari guru. A ye ka ka, a na doonu diibi nga baaba se. Han din wo Suuru si ka koy farey do. Karj a na doono harj ka ban, a tarj ka keni daaro boj. Goyteeri ka si hulanzam da goy go no, da a du hulanzamay, a ga tar ka jirbi. Suuru kaniyonjo nda a ma jirbi yono kulu care bande no.

Bana na hayni ka gaasi ra ka koy ka sintin ka a sosobu. A ka ka gar Gayka izey mo na ngey hayno karj i ga te doonu ka taray, i na care kubay miliya beero karj go windo ra cire. Han din zaarijo kulu, Bana go de boro karj sinda baani: A ga-hamo ga tirj a ga. A si bay mate kulu karj no nga ga te ka senno din har nga baaba se.

Da baayorj, alaasaro jingaro banda, baabo ga koy tam ka di hala nga ga du heri karj i ga te hoy. Karj a hun jingaray, a ka ka Bana gar a go ka goro huwo ra daaro boj, bojgo go singante. A ne a se:

- Fo no du ni karj ni go ka boj singi?

- Samay de no ay baaba!

- Manti samay ke, ay mana bay ka di ni ma ka ka goro newo, huwo wo ra, ka boj singi ya-cine! Wala boro fo no na heri fo te ni se? Salanj ay ma ma!

- Manti taali fo kulu no, senni fo de no ay ba ay ma ni hā!

- Wo-din se no ay go ka di za bi ni go ka siw-siw! Salanj ka ka, hala heri karj ay ga bay no, ni ga bay karj ay ga a har ni se.

- Manti senni zeeno no bo ay baaba, senni no karj ay si bay hala ay na har ni se, hala a ga kaanu ni se wala mo a si kaanu ni se. Hay fo! Heri fo de no ay ga ba ni ma te, amma ay si bay

hala ni ga a te ba ay se, zama ay ga tammahā karj a si kaanu ni se.

- Bana, ay ize kaasa, heri kulu si no andunjpo boj karj ni ga ay hā, karj go ay hina ra, karj ay si te ni se. Ba ni ne ay ma ay hundo ka ni se, ay ga a te, da a ga kaanu ni se.

- Ay baaba, ay si bay hala ni ga wo karj ay ga ba ka ni hā wo te ay se. Ay gay ka ma no karj ni ne ni si a te kala ni ma bu?

- Si senno kukendi ay se Bana, ci ay se ay ma ma heri karj ni ga ba ay ga.

- Wo karj ay ga ba ni ga de ti kayne. Senno me de no-ya. Ay wo ke, da ay ga du ni ma tun ni senni jina din boj. Ba i ga ne amaana, ni na amaana toonendi zama jiiri marje ne karj ay ja te ka si karj ni mana gorkasinay.

- Bana, wallahi ni kande senni. Ni bay karj za gayyorj no borey go ay bande ka ne ay ma hijji, ay wenji. Mate no ni ga te ka ne ay se honkuna ay ma gorkasinay? Ni ga bay heri karj se mo ay ne ay si gorkasinay! Ifo de, amaanaa karj naaj ni kaagey na ni na hijjendi ay se. Ihinkanta, da ay gorkasinay honkuna, ay ga bay karj bora si ba ni sanda de nga bumbo ize.

- Ay baaba, bora karj ay ga ba ni ma gorkasinay din si hin de ka

janj ka ba ayi. Wo-din banda, ay walla ga ba kayne.

- Ya-din ga, da ay faham ni se Bana, ni na ni bora suuban ba hala ni ga ka ka senno wo toonendi ay do. May no ni lakkaley ra ay hima ay ma gorkasinay?

- May kala iri ja karj iri nd'ey go windi fo. Ay si kala Kattuumaa ja ga.

- Hā'ā, Bana. Wo-din si hin ka te! Wo karj ay ga hin ka te ni se ka ti gorkasinayyono, amma, bora karj ay ga gorkasinay manti ni no ga a suuban ay se. Han karj hane ay di ay bora kulu ay ga te wo karj ni na ay hā. Fatta ka sobay ka koy ni goyey te ka fanda ayi.

Bana fatta ka nga ma sambu ka koy a dasa. A na nga caley gar i ga ba ka ban. Da manti karj i na a ga, doj han din a hawro si tar ka hun.

Bana nda baaba faakaara din na baabo futendi jirbi yon: A te jirbi yon karj a si ba nga nda nga izo ma care kubay huwo ra. A si tar ka a ce soko fa a ma a donto. Bana mo si gaaru a se, zama a ga bay karj ba karj a yadda nga ma gorkasinay, bora karj nga suuban a se din, a si ba nga ma a ma.

Jirbi ga bu jirbi ga tun, kala hebu hinka. Waati karj i kubay

nda care huwo ra kulu Bana ga miile kaŋ nga baaba naŋ ga ne nga se to ay yadda ni senno ga. A ka ka gar baabo wo si kala laasaabu nda laasaabu ra. A go ka nga boŋ hā heri kaŋ koyra borey ga ne hala nga ne Kattuumma na no nga ga ba gorkasinay se, bora kaŋ nga nd'ey kulu windi fo. A ga kurjō bay hala manti mosso. Ya-din mo no Kattuumma na ga wando bay. Amma hero kaŋ go ka a taabendi ka ti kaŋ Kattuumma na ga zeen'a jiiri hinka wala ihinza cine. Mate no alboro ga te ka wayboro kaŋ nga nd'a kulu jiiri fo hiji, soko fa wayboro kaŋ ga zeen'a.

Suuru nda nga izo faakaara te hebu hinza, a mana tu a se. Han fo bine, Bana na nga baaba gar huwo, cirkosay waate. A ne a se:

- Ay baaba, ay ka iri ma senno kaŋ iri sintin din kokay. Mate no?

- Ay ko, ay si ba ni ga gaaru-gaaru ay se. Ni ma te heri kaŋ ga ni gune.

- Ay baaba, ay si miiri ne-wo da manti ni ci ay se wo kaŋ go ni do.

- Sanda mate?

- Ay ga ba ay ma bay hala ni yadda wala ni mana yadda wo kaŋ ay ne.

Suuru na nga boŋo singi, a na nga kabe hinkaa ka a di. A ne

nga boŋ se kaŋ wallaahi Bana barmay, kaŋ ga naŋ zanka ma ka ka kay ka seleŋ nga baaba se sanda de a wadde. A si hin ka kaati a ga, zama a ga baar'a kala a si bay mate kaŋ nga ga te. A na bino nan ya-din da, ka ne a se:

- Ay izo, ay di kaŋ ni tun de ni ma ay danj heri kaŋ ay si ba ay ma te ra. Wo kaŋ ay ga ne ni se ka ti da gorkasina wo mana te mate kaŋ ay ga baar'a kulu ni ga di ay taali. Heri follow se no ay yadda ay ma a te, kaŋ ti kaŋ ni ne ni ga ba kayne. Ay ga ḥaaaray Irke ga a ma ni no kayne gorkasina wo fonda ra.

- Ya-din ga, ay baaba, ni yadda? Ni ga te wo kaŋ ay na ni hā wala? Ay ma koy ka senno har Kattuumma na se?

- Kay jina, ay izo. Lalle ay yadda, amma wo kaŋ cindi manti zanka senni no. Man ay no ga wo kaŋ cindi te, zama albeeri senni no. Naŋ hala ay ma koy di albeerey ka har i se. Ni ma si har boro kulu se jina.

Bana yadda, a zuru ka fatty huwo ra. A ka ka sabanda Kattuumma na mo go taray ka a batu. Za a diy'a no bino kaanu: Mate kaŋ Bana go ka farhā nda din, boro kulu no ga bay kaŋ a du wo kaŋ a go ka ceeci. A ka ka goro Kattuumma na jare ga, ka

ciiŋay a se. A ne a se a ma si naŋ boro kulu ma bay, nga baaba yadda amma a ne kala nda nga di nga wane albeerey.

Jirbi yoŋ bisa, Bana nda nga baaba senno banda, Suuru nda Kattuumma na gorkasina te. Albeeri hinka hijay sinda dorendi fo: I na koyra albeerey marga, alfagey ta alfaatiya, i na hija haw. Kattuumma na na nga jiney sambu ka ye Suuru huwo ra, a zankey nda Bana mo goro hu fa ra.

Waato kaŋ Bana baaba mana Kattuumma na gorkasinay, a wane ize-wayey no ga a huwo goyey kulu te a se. Amma za kaŋ hija te, barmayyonj hure goyey ce-dirawo ra: Goyey baayoŋo kulu Bana no ga i te. Nga no ga hayno kaŋ i ga te doonu duru, nga no ga ma kaŋ i ga te hawru safi, a ma a dasa. Ya-din, ya-din kala konda wane ize-wayey hun goy kulu teeyon.

Heri kaŋ na wo-din te mo ka ti kaŋ Bana ma gorkasina din teeyonjo kaani kala goy kulu kaŋ i ne a ma te, a si nga boŋ hā hala nga hinne no hima ka a te, wala nga nda nga caley goy no. Za mo bo no a ga tun ka sintin goy, kala almaarij a go a ga. Da heri fo muraadu no Kattuumma na te kulu Bana de no a ga ce ka donto.

Suuru nda Kattuumma na hija jiiri fo banda, i mana du hayyon. Alhaali ga mo, waybora si yaari. Bana kaŋ ne nga baaba ma hiji nga ma du ka du kayne sintin ka nga boŋ hā hala manti waybora si hay no koyne. A sintin ka koyra albeeri fo yoŋ hā jiiri marje kaŋ no go waybora se. A bayra ra, da wayboro to jiiri waytaaci alhaali, ifo yoŋ si ye ka du hayyon.

Bana bino sintin ka hasara. A si bay mate kaŋ no nga ga te. Wo kaŋ hēēno baabo te no ga ba ka te. A na Kattuumma na gorkasinay ka miile nga ma du nga izo se kayne, amma hala ka ka sohoŋ heri kulu mana te. Kaado senni ra no i ga ne, hero kaŋ se boro na ni pa neere, da ni mana duw'a, mursay beeri te boro se. Bana mana du kayno kaŋ se a ne nga baaba ma gorkasinay, a go mo sohoŋ nga hinne no ga huwo goyey kulu te. Waybora wane ize way hinkaa si heri kulu te kala keniyor, kala jirbi. May do no a ga koy ka hē; manti baabo ya!

Jiiri hinka ne kaŋ Suuru nda Kattuumma na gorkasina te amma wo kaŋ naŋ Bana baaba hij'a mana te; a si ka di a wane alhaali mo. Bana kaŋ naŋ hija te mo, zaari kulu kaŋ bisa, a go ka taabi de ka tonton no: A to noŋ

kañ hu goyey kulu nga hinne no go ka i te. Baabo go ka di heri kañ go ka te amma a mana bay ka salarj. Susubay kulu, da a biya ka tun, a ga nga goy-jiney sambu ka koy nd'ey hiyo do. Da a koy farey do, kala alaasar baano da a ye ka ka. Da baayon, ba hala a ga ye ka ka hu, a ga koy tam ka du heri kañ i ga te-hoy.

Han fo bine, Bana baaba du kayrow beeri fo tamo do. Alaasar waate a ka hu; a zigi nda jiney jarey, a dira ka hamiiasa nañ hiyo ra. Karj a ka hu, a ne wando se a ma ne zankey ma koy hamiiasa din sambu. Karj Kattuuma ja fatta binde, a na zanka hinzaa kulu gar taray: Ize-way hinkaa nda Bana. A ka gar

Bana wo go ka goy. A ne a se a ma goyo din nañ ka koy kate hamiiasa kañ go hiyo ra. Bana na taasa beeri fo sambu ka do haro me.

A ka ka sabanda kayrow beeri no baabo tam ka du. A hure hiyo ra nga ma kayra din sambu, kala a ma senni. A miile ba boro fo no go nga banda kañ go ka selenj nga se. A ma i ne:

- Si ay sambu, ay nañ. Da ni na ay ye haro ra kulu ni ga ma kaani.

A zogo beene nda ganda, a mana di boro kulu. A na kabe dañ koyne ka ne nga ma hamiiasa sambu, kala a ma senni zeena koyne. A kay siw! Mate? Hamiiisa no ga selenj! A si hin de ka te! Sorro hinzanta kañ a ne

nga ga hamiiasa sambu, a di kañ a ga tirj hala manti moso. A ye ka ma senni zeena koyne. A faham kañ hamiiasa de no go ka selenj nga se. A ne nga bon se cimi no wo kañ borey ga ci, kañ ti heri go hari ra kañ manti kaaray nda banja.

Isaa ce borey naamey ra, i ga ne kañ heri kañ go isaa cire ga ba nda wo kañ go labo boñ. I ga ne kañ koyre yorj bumbo no go isaa cire. Da zankey koy hooray haro ra, i ga ne i se i ma ngey boñ lakkal zama mate kañ heri henno go haro nda ya-din mo no heri laalo go no. Nongu yorj go no kañ, waato kañ alsilaamatay mana ka, i ga ba alman yorj wi ka sarga jiiri kulu, heri kañ ga nañ koyra borey ma wa nda haro wane heri futey. Ya-din mo no, i ga sargay yorj te, ngey ma du ka du isaa wane albarkaa.

Karj Bana na kabe ka hamiiasa ga, hamiiasa ye ka ne a se a ma batu alzumay hane, waati kañ cine borey koy zumma do, de a ma ka ne-wo, ne kañ hiyo go. Wo-din banda, da a zigi, da i na a hā hamiiasa, a ma ne kañ nga mana a gar hiyo. Hamiiasa ne da a yadda nga senney wey kulu ga, kulu a ma nga sambu ka ye haro.

Bana binde na nga bino nan, a na kayra sambu ka te sanda nga

ga a leele haro ra, de a na kabe ka a ga: Kayra koy. Bana na nga fonda sambu ka ka hu.

Kañ a ka hu, konda na hā hamiiasa kañ a ne a ma koy sambu. A ne:

- Ay mana ham kulu gar hiyo ra. Salla boro fo ka diy'a ka a sambu ba hala ay ga to haro me.

Bana baaba kañ go huwo ra go ka ma heri kañ i go ka ne; a fatta ka ka. A ne:

- Ni ne ni mana hamiiasa gar hiyo ra? Wala manti ya-din no ay go ka ma?

- Ay baaba, ay mana heri kulu gar hiyo ra.

- Manti ya hamiiasa din cine no boro fo gar hi waani ra ka sambu. A si hin ka te boro fo ma kayra din cine gar hi ra ka sambu. Ni bay mo kañ no-din no ay doona ka hamisey nañ.

- Ay baaba, kañ ay koy hiyo do, ay mana hamiiisa kulu gar a ra. Ni ga bay kañ zanka fo yorj go no kañ kabey ga kursu. Heri kulu kañ i di, i si bisa a ga.

- To! Sohoñ kay iri ma nañ senno, zama hamiiasa din manti boro kulu no ga diy'a ka bisa a ga. Sobay ka koy ka hure ni muraadey ra.

Bana na taasaa jisi, a ka ka hinjo sambu ka ma kañ a dira ka nañ humburo ra safra. Ba kañ i

na a donto, Kattuma yon mana lamba a jiney ga, soko fa i ma ma safra. Za Bana baaba na i ja gorkasinay no Kattuma nda nga beere na ngey boroj ka goy. Hatta bi filow no i ga bokoti sambu ka koy haro me ka hari guru.

Wo-din kulu si ka doru Bana ga to kaj waybora kaj nañ a na nga baaba ka nga senno boro mo ka ka konn'a hala manti moso. Bana na nga boro hā heri kaj se no waybora kaj waati din a ga ba nga gumo, a ma konno nga sanda boro kaj na boro wi boro se. Da Kattuma na ga selenj Bana se, boro ga miile ba hala a ga ba ka a kar no. A ga seri a ga, a ga kaati a ga.

Bana baaba bayray ra mo no wo-ne kulu go ka te; amma albora si ne heri kulu. Boro ga miile ba i na miyo haw no.

Bana sintin ka ne nga boro se kaj cimi no senno kaj Kaadey ga ci, kaj i ga ne beriyo kaj boro ḥaayendi de no ga ceeci nga ma boro zeeri ka wi. Wala mo iri ma ne bora kaj se boro na gomni beeri te de no ga bare ka te boro se iberi.

Amma da boro laasaabu a boori, boro ga faham heri kaj se Kattuma na si ba Bana ka darj ba safaray ra: Kocciya ga boori nda a wane izey kulu, a te ga-kuri nd'ey, a te sorho nd'ey. Ciini kulu mo, arwasu kulu kaj ka i windo ra, a sinda sikka kaj

Bana de no a ka ka hā. I boro hinzaa mo kulu no to hijay, zama kawye ya, ize-way kaj bisa jiiri way cindi iddu cine, boro fo yon ga miile kaj a ba je.

Arwasey kaj ga ka baayonjo sintin ka baabo hamburendi. Da boro gonda ize-way hennu, boro kulu dumí-dumi no ga ka ka boro hiire baani. Bana booro nda a ga-kuro na a to noj kaj koyre waaney ra no arwasey ga hun: Arwasu yon ga ka ka hun koyre yon kaj go Gala se kilo way cindi gu cine, i ma ne a ma de no ngey ma ka ka. Da ize way te baakow bobow, a hayrey hima ka hamburu, zama a hijay ga gaabu. Kawye gonda alaada fo kaj ti hondi si hin ka me ka ka ne arwasu se nga si baar'a. Kala de carmay ra, a ma heri fo yon te kaj ga nañ arwaso ma bay kaj a sinda nga muraadu.

Bana gonda jiiri way cindi ahaku, a waddey baayonjo kulu sintin ka hijji, amma nga wo i mana kande a se ba suuji. Hero ga maamaacendi zama boori go, ga-kuri go, lakkal binde do hare a sinda wadde. Koyra albeerey kulu no ga a sifa nda wo-din. Albeeri kulu kaj a di jarow go a se no a ga ta a se. Wo-din banda, saafuney nda jiyey kaj arwasey go ka kate a se, baakasina fonda ra, ikulu no

a ga zaban windo albeerey se. Ya-din no hondi hima a ma te, i koyra ra.

Wo kaj se no a mana du boro kaj ga kande a se suuji ka ti, arwasu kulu kaj ne nga baar'a, da arwaso koy ci nga hayrey se kulu i ga ne a se hala a gonda hina kaj ga kocci henna din hijji: Ifo de, a suuji nooro ga ba, yadin mo no a gaayi yon si faala. Da waybora ga boori mata kaj cine Bana ga boori nda din, kala boro ma soola. Waati kulu no boro ga di boro fo ka ga cabe boro se kaj nga ga baar'a ka bisa boro.

Suuru kaj ti Bana baaba sintin ka hamburu arwasey ma si koy ka nga izo safar ka. Zama arwasu yon go no kaj da i ma bora ma, i si ka a ga kabe koonu. Suuru sintin ka koy alfagey do ka ḥaayray Irke ma nga izo hallasi. A si bay kaj da Irke ban ka yadda boro se, taka-heri kulu no si hin heri fo ka hasara boro se.

Kaj alzuma to, Bana batu hala zaarijo kay, waati kaj cine borey ga koy zumma. A fatta, a mana har boro kulu se noj kaj nga go ka koy. A do haro me. A ka ka sabanda nga baaba hiyo ra jinay yon kaj go ka haw zaara kaj ga palaw gal-gal ra. A hure hiyo ra, a gungum ka ne

nga ma zaara hawanta sambu. Hala ba kabo ga tuku jiney din ga kulu a ma boro fo jinde. A ne a se:

- Bana, ni se no ay kande jiney wey. Iku lu ni wane yoj no. Ni ga di taami cale hinka i ra. Da ni koy hu, ni ma si yadda boro kulu ma di ni jiney wey. Ni ma batu hala ciino ma hure, waati kan cine i na saafo jingar, ni ma koy jingara bande ka taami cale fa jindow a ma kan jingara windo ra. Da ni na wo-din te kulu ni ma si ye war do. Ni ma koy keni koyer ra ka batu hala suba. Ni ga di heri kanj ga te.

Kanj Bana zigi, a bisa ka koy na kayna din kanj na gaayi do. A ne i ma nga jiney jisi nga se hala nga ga koy dontay fo te ka ye

ka ka. A ne boro kulu ma si i feri. Wo-din banda no a ye ka ka hu. A batu hala i na saafo jingar, a koy ka taami cale fa jindow jingara windo ra.

Ba hala a ga dira hu, a ne nga baaba se kanj nga si keni kala nga na kayna din yoj do. A ne kanj nga ga koy faakaaray i se, zama nga gay ka fay'ey.

Taamo jindowyoro banda, a ye ka ka nga na kayna yoj do. Nga nda zankey hanna ka faakaaray kala ciino bi, i koy keni. Han din ciino, Bana mongo ka jirbi; a go ka batu heri kanj ga te taamo jindowyoro banda. Gomni no a ga ba ka du wala mo heri laalo fo no ga ba ka duw'a? Da gomni no, fo no a ga hin ka te?

Hambagar, kayno kanj a mana du hala ka ka sohoj no Irke ga ba ka samba a se. Wo-din ga kaanu a se hala manti moso. A ga bay kanj da Irke tun a ma boro gomni, heri kulu no si a genji. Da a ga du, Irke ma te heri kanj ga naaj a ma du kayne.

Heri fo mo go no kanj ga kaanu a se gumo. A gonda jiiri way cindi ahaku haran: Ya-din ga a to hiijay. Lalle a gonda baakow bobow, amma a si bay mate nga ga te ka suuban. A ga naaray Irke ga, a ma suuban nga se ihenno.

Bana hanna ka miile, kala alfazar a mongo ka jirbi. A sintin ka dusungu kayna kala a ga ma laadano na jinde dan: Susuba jingaro caayonjo no go ka te. Ya-din ga, a ma si keni koyné zama a hima ka tun ka jingar.

Kanj laadano ka ka ca, a hure jingara windo ra, a dira kala a ka ka to nongo kanj a ga kay ka ca. A na nga jindo faaru kayna, a sintin ka ca: Allaahu akbar, allaahu akbar. Hala a ga zumendi kulu a di kuba ra heri fo kanj ka naala gal-gal. A si bay nga naaj ga caayonjo gaayi ka koy di heri kanj no, wala mo nga ma naaj hala nga ma ca ka ban. A na nga bino nan ya-din da ka ca ka ban. Amma, za a ca ka ban no a zuru ka koy di heri kanj no ga naala kuba ra. A ne nga boj se:

- Nan ay ma jaala ka koy ka di heri kanj no za borey mana ka. Hambagar Irke no hongu ay ga ka samba ay se heri kanj ga ay ka talkataray beero wo kanj ra ay go.

Laadan zuru ka koy, kala a ka ka sabanda taamo kanj Bana jindow no. Taamo ga jaala kala a ga moy goru. A na a sambu, a ga a gune ka koy, a ga a gune ka ye. Taamo mo, taami kayna no kanj si te alboro kanj gonda ce beeri se. Za a na taamo sambu no a bay kanj a ga kayna nga se. A sintin ka taamo cale fa gune. Guneyoro din ra no a go kanj alboro hinka fo salam ka hure jingara windo ra. A ma i jindey, a na taami cale fa guneyoro naaj zama a mana salaati dan jina.

Kanj laadan mana bay borey din kaayonjo ga se, a mana du ka ba taamo tugu. A ba no nga ma a dan nga ziibaa ra. Boro hinkaa kanj hure din mo diy'a. A mana du ka taamo tugu i se. A ne nga ga mooru ka bisa i ga, boro fa ne a se:

- Laadan, fo no ni se wo kanj ga jaala sanda ura?

- Manti heri kulu, taami cale de no kanj ay di a go ka furu jingara windo ra, ay mo na a sambu, ay ga ba ay ma koy ka a furu.

- Iri ma di mate kanj a ga himanda. Ay wo mana bay ka di

taami kañ ga naalayonjo wo dumo te.

- Nga ne-ya.

I go faakaara din ga no kala boro taaci fo mo hure jingara windo ra. Sohoñ ya borey te ngey boro iyye. Alboro fo ne laadan se a ma koy ca, a ma koy salaati danj za alwaato mana bisa. A ne da borey jingar ka ban, a ga di heri kañ no a kumna. Laadan koy kay ka ca.

Waato kañ i jingar ka ban, a na taamo cela sambu kala liimam do. A ne kañ jingara ra no nga na a gar. Lallè mo a si hima taamey kañ dumo ngey doona ka di. Liimam ne nga ga miile kañ taamo din a hima i ma a gune a ma boori. Manti yaamo se no ngey na a gar jingara ra.

A ka ka sabanda koyra Bonkoyno go jamaa ra. A ne i ma kande taami cela nga ma di. I na danj kabo ra. Waato din cine, tara sintin ka henen. Boro ga di ka boori. Borey sintin ka care hā taami kañ dumi no taamo wo, mate kañ a ga naala nda.

Da boro na a gune a boori, boro ga bay kañ a si te borey kañ go jingara ra ba ifo se. Da a mana kayna bora se, kulu a ga kankam bora se. Bonkoyno ne to, i ma nañ hala tara ma henen ka boori, de i ma ne koyra borey se i ma care margu nga windo me, i ma du ka bay boro kañ wane no taamo.

Kañ wayna koron, koyra dondonkaro na hara sambu ka fe koyre me a me ra ka ne:

- He-e, alsilaamey, Bonkoyno ne i ma ne war se kañ aru ga way ga, zanka ga albeeri ga, boro kulu kañ go Gala koyra ra honkuna zaari, bora ma salle ka ne nga windo me, batama beero ra, nga gonda borey se senni beeri fo.

Hala a ga te kayna kulu jamaa marga Bonkoyno windo me: Jamaa baayonjo kala boro ga miile ba hala jingar hane no. Ba kañ goy waate no, albeerey kañ go jingara waato kañ i di taamo ba ifo mana koy farey. Ba hala dondonkaro ga hara kar ka fe, senno go koyra ra. Borey kañ na alfazaro jingar jingara ra no na alhabaaro toonendi boro bobow do.

Bonkoyno ka ka goro nga konje beero ra, liimam go ka goro a jare ga. I kande taamo ka jisi Bonkoyno jine, karga fo bon. Taami kañ ga naala kubay ra kañ adduha wayna din go ka kar, naalayonjo laala kala a ga moy goru. Taamo ga boori kañ boro kulu ga ba i ma ne nga wane no. Amma ba i na a no boro se, boro si hin ka a danj zama a sinda cale. Boro cindey sintin ka ne ura no i na a te nd'a. Ya-din ga, ba boro si a danj, boro ga hin ka a soogo ka neere, neereyon kañ ra boro ga du nooru bobow. Boro yonj sintin ka di fondo kañ

ra ngey moori nda talkataray ga ban.

Waato kañ jamaa sintin ka ba, kañ de Bonkoyno di kañ nga koyra borey baayonjo kulu ka, i ne borey ma laaye kañ ga nañ boro kulu ma taamo danj ka di hala a ga te nga se. Borey laaye, i sintin ka taamo si ifo-fo. Boro fo yonj za i ka ka kay no i ga ne i ma bisa zama alhaali ga i cowey beeri nda taamo. Zankey kañ mana to jiiri way mo i na i baayonjo kulu ye kambu ga zama ngey mo taamo beeri i se, ba diiyoñ ga.

Za susuba guuru yagga kañ jamaa margu Gala Bonkoyno faadaa ra, i go ka taamo koyo ceeci, kala sohoñ ya wayna koron: Cirkosay waate no ga ba ka to, i mana di taamo koyo. Boro kulu kañ ne nga ga taamo danj, za bora na nga cowo jisi taamo bonj no heri fo ga a ton cowo ga. Bora cowo ga a kaaji kayna-kayna. Taamo sintin ka borey hamburendi. Senno kar ka say koyra me a me ra. Koyrey kañ ga Gala windi borey sintin ka ka, zama alhabaaro to ngey mo do. Borey ma kañ dobo nda maamaaci fo no go ka te Gala.

Kañ zaarijo kay, wayna sintin ka hottu, Gala Bonkoyno ne i ma alfagey ce nga se, i ma

taamo gune nga se a ma boori. Alfagey na care margu, taamo go i gamo ra. Boro kanj gonda nga bayray kayna kulu ma salan: Alfagey kulu laasaabo ka ti taamo boro fo se no i na a samba. Taamo si te boro kulu mo se kala de bora din. Bora mo si kala de Gala koyra ra. Alfagey ne mo kanj ngey ga tabbatendi kanj wayboro wane no, wayboro kanj mana bay ka hijji wane no.

Sohon kay borey sintin ka care gune. I bay de kanj hondiyow fo de se no i na taamo din samba. Amma may ti bora kanj se i na a samba? May ka a samba a se?

Heri kanj go ka borey kulu maamaacendi ka ti taamo

paalayono nda a takaro: Ba borey kanj doona ka koy labu waaney ra (sanda Gaana, Kodduwaaru, Naajirya nda WKC) ne kanj ngey mana bay ka di taamo din dumo.

Aluula jingaro ka ka to, i mana di taamo se ke. Bonkoyno laasaabo ga, a koyra borey kulu ka ka taamo si ifo-fo. A mana bay kanj Bana si jamaa din ra. I ne to i ma laasaabu windi ka ka windi, ka di hala borey kulu ka wala i mana ka. I go wo-din ra no boro fo ne nga mana di Suuru ize-wayo: Bana si borey kanj yon na taamo si ra.

A ka ka sabanda Bana go nga na kayna koyre. A go ka hayni

duru. A jiney kanj a di haro me (taami cale fa nda bankaarey) kulu go huwo ra ka jisi norj kanj boro kulu si diy'ey.

Senney kanj hero kanj kande jiney har a se ra, i ne a ma si koy jamaa ra da manti i ka ka a ce no. A ma goro hala boro fo ma ka ka ne i go ka a hä. Waati din a ma nga jiney kulu sambu ka koy nongo kanj borey marga. Wo-din banda, a mana hima a ma ci boro kulu se heri kanj nga di haro me.

I ne Bonkoyno se kanj Bana mana ka ka taamo si: Borey kulu ga bay mo kanj hondiyow no, a mana bay ka hijji. Bonkoyno ne to waasi, i ma koy ka a ce a ma ka ka taamo danj.

Bora kanj i donto mana jin ka koy kala Bana baaba yon do. A ka ka sabanda Kattuumma na yon go faakaara ga. A wane ize-wayey kulu koy taamo siyyojo do, amma a se te ba ifo se. Bora kanj Bonkoyno donto na i hä Bana, i ne a go na kayna yon do. Albora zuru ka fatta windo ra ka koy nongo kanj i ne Bana go.

Kanj a hure windo ra, a ka gar Bana go ka goro karga kayna fo boj, boj go kabe hinkaa ra. Za a na boj sambu ka albora gune no bino peti. A ne nga boj se alwaato mana janj ka to. Albora salam, i tu a se. A ne:

- Bana, Bonkoyno ne ni ma ka sohoj da. Ni hinne no nga go ka batu.

- Fo no ay te kanj Bonkoyno ga ne ni ma ka ka ay ce.

- Ni mana heri kulu te. A ne de nga mana di ni taamo siyyojo do. Ya-din ga, ni hima ka ka, ka a danj i ma du ka bay hala a ga te ni se wala a si te ni se.

- Nanj hala ay ma ay jiney kanj go huwo ra sambu.

Bana hure huwo ra, a na nga adiikaa kanj ra jiney kanj cindi go sambu. A fatta ka ka na kayna do, a ne a se nga go ka koy tu Bonkoyno se, kala nga kaayon.

Bana ga dake albora ga, i ga zuru ka Bonkoyno faadaa do ceeći: Boro kanj bonkoyni na boro donto a ga ka ne nga ga ba nga ma diy'a, bora si du dirow, kala de nda bora zuru. Zankey kanj go windo ra mo dake i ga nda kaato.

Hala a ga to kayna kulu i ka ka to Bonkoyno faadaa ra. Sahä din i na fondo te i boro hinkaa se i ma du ka to Bonkoyno do. Bana ka ka kay, ga-hamo ga jijiri a ga kar-kar.

Bonkoyno ne a se:

- Bana, ni mana ma kanj za susubo, ay ne koyra borey kulu ma ka ne-wo iri ma du ka bay boro kanj wane no taamo wo kanj iri gar jingara ra, taami kanj

go ka borey maamaacendi.
Mate no te kar ni mana ka?

- Ay mana bay hala i naq ne
boro kulu karj go koyra ma ka.
Ay mana ma senno ka boori no.

- To! A sinda taali. Sohoj kar
ni ka, ay si ba kala ni ma ni cowo
danj a ra iri ma di hala a ga te ni
se.

Bana na nga taamey karj go
nga cowey ka, a dira kayna ka
manu taamo. A ga-hamo karj go
ka jijiri za karj i ka ka a ce sobay
ka jijiri ka tonton. A si bay mate
karj no nga ga te nga ma si koy
karj. Jamaa kulu te siw, i go ka
hangan heri karj ga te. Taami
karj za susubo no i go ka ke
ceeci a se, karj kala wayna ga
ba ka karj i mana di koyo!

Bonkoyno ne Bana se a ma
manu ka taamo zi nga cowo ra.
Bana na nga bino nan, a ka ka
kay taamo borj: Taami karj boro
bobow na ngey cowey danj a ra,
a ziibi kala a naalayorjo sintin ka
dare, kusow se. Bana na kabe
danj ka nga cowo tuusu, de a na
danj taamo ra. Cowo nda taamo
naq ga sawa day-day. Hala
borey ga soola kulu taamo ye
ka naala, naalayorj karj bisa
mata karj a go susuba ra. Ba
hala Bonkoyno ga me ka ka
salanj, Bana na kabe danj nga
adiikaa ra ka taamo cale fa ka
taray. A na jisi ganda. Sohoj ya

kaato nda cillo tun nongo kulu.
Borey sobay ka care buti: Boro
kulu ga ba nga ma di Bana.

Bonkoyno ne:

- To! Cimo ne-ya. Sohoj kulu
no taamo koyo ka. Senno ban.

Hala i ga soola kulu Bana na
kabe danj nga adiikaa ra ka
zaara jaalante fo ka taray; a na
dake nga bonjo borj ka te
bongum. Zaaraa din dumo se no
i ga ne adiisabeeba. Zaaro no
karj zaari ga, ciini ga, a ga naala
no hala manti moso. Wayboro
zaara no karj ga caada gumo:
Da boro ga ba boro ma a day ni
wande se kala nda boro na
nooro bobow marga wala mo
boro ma ni haw beeri neere. I si
a neere mo kala labo koyre
beerey ra. Borey karj koy
Yamma bumbo ifollow-follow no
na a day ka kande ngey wandey
se. Borey din mo, boro borj no
karj ceeco te i se gumo.

Senno kar ka say koyra:
Borey kulu ma karj Bana, Suuri
ize followka karj wande jina bu
ka dira ka naq a se wane no
taamo: Taamo ga te a se sanda
de a se no i na a te; wo-din
banda mo taamo cale fa go a
se. Karj na a ka taamo, i ne karj
a gonda bankaaray borj kan
boro borj ne karj za Irke na ngey
taka ngey mana bay ka di i
dumo.

Bana karj za hano a ga boori,
a gonda ga-kuri, a ga kaanu
boro bobow se karj ka ka du
jinay henney wey: Kocciya
darzaa nda a ga-kuro tonton
kala ba borey karj mana bay ka
a baakasinay miile sintin ka
ngey borjey kaaji-kaaji.

Wo-ne kulu ka ka sabanda
karj Suuru go tondo borj, nongo
karj alborey ga care margu ka
faakaaray alaasar waate. Ma ka
ma yorj ra no a du alhabaaro
karj Bana hinne se no taamo ga
te. A ma mo karj Bana gonda
taamo cale fa nda zaara yorj karj
ga naala mata karj taamo ga
naala nda.

Karj borey kulu tabbatendi
karj Bana wane no taamo,
Bonkoyno ne koyra borey se
boro kulu ma sobay ka ye hu,
zama senno ban. A ne nga faad-
ancey ra boro hinka ma hure
Bana jine ka kond'a i do. Boro fa
hure Bana jine, ifa mo dake a
ga, i kond'a kala i do, baabo
windi. Karj i tun Bonkoyno
windo ra, zankey nda konjney
dake nda kaato nda cillo.

Bana ka ka hure ngey windo
ra, jamaa go a bande. A gar
Kattuma na go ka goro karga
fo borj, a go ka alwala nga ma
du ka almaario jingar. A wane
ize way hinkaa mo go ka goro
taray daaro borj, ngey huwo me.

Kattuma ja ma za gayyon
karj Bana hinne se no taamo ga
te. A ma karj a gonda ba taamo
cale fa. A di mo karj boro yorj no
Bonkoyno danj i ma hure a jine
ka kand'a ngey do. Bana ga
hima de boro beeri fo. Za
gayyon, a ga a dukkurendi: Za
honkuna zaarijo mana ka no
Bana konde sintin ka cabe a se
karj nga si baar'a, manti mo nda
tuguray. Bana baaba bumbo ga
bay karj Kattuma ja si ba nga
izo sohoj kokorbanda wo.

Karj borey karj kande Bana
salam Katuma ja ga, a mana
ba i do hare gune. A hure huwo
ka te sanda de nga go ka koy
jingar no. Bana hure nga baaba
huwo ra ka nga jiney jisi, waati
din a fatta ka ka, ka alwala ka
jingar.

Almaario jingaro banda,
Bana baaba ka ka hun jingaray.
A na Bana gar a ga goro karga
fo borj nga huwo me. Han din
hane wo a mana koy Kattuma
yorj huwo me.

Karj baabo ka, a batu hala a
hure huwo ra, a hure a bande.
Baabo na a gune beene, a na
gune ganda. A si bay heri karj
nga ga ne a se. Bana ga bay karj
nga baaba ma heri kulu karj te
Bonkoyno faadaa ra. A ne a se:

- Ay baaba, ni di wo karj te
honkuna! Jiney wey, ay mana i

gar kala ni wane hiyo ra. Hano kanj ni ne ay ma koy kayra din sambu no kayra salaj ay se ka ne ay ma nga tanj. A ne da ay na nga tan kulu ay ma ye ka ka alzumay hane. Alzuma zaarijo, waati kanj cine borey koy zumma do, ay do haro me; ay ka ka jiney wey gar ni hiyo ra, i go adiika ra. Kanj ay ne ay ma i sambu, ay ma jinde fo kanj ne ay se ay ma koy taami cale fa jindow jingara windo ra. A ne da ay na wo-din te kulu ay ma koy keni nongu fo kanj manti ne-wo. Wo-din no naaj ay ne ni se ay ga koy faakaaray ay na yonj se. Heri kanj te wo-din banda, ni ga a bay zama ay bay de kanj ni maar'a. Wo kanj ay ga ba ay baaba, ka ti ni ma ay yaafa. Ni ma jaaray ay se mo Irke ma ay faaba. Za hano ay go ka hamburu ay boj se. Sohoj ya binde, ay hamburkuma tonton.

- Ay ko! Si hamburu heri kulu. Ni ma ne Irke. Boro kulu no si hin heri fo ka te boro se kanj manti Irke do no a hun. Naaj ni lakkaley ma keni, ay si ka keni. Da Irke ba mo kulu ni ga hellesi. Sobay ka koy ni caley do.

Bana fatta, a na nga jiney sambu ka koy ka Kattuuma nda nga beere gar. A hure huwo ra ka nga jiney jisi.

Han din ciino ra, Suuru yonj windo ga hima de hebu, mata kanj borey ga koy i ga ka nda a ra. Boro fo yonj ga ka ka Suuru barka zama i ga miile kanj wo kanj te izo se boj-kaanay wane no. I ka ka a barka, i ma gaara Irke ma saaya ka koy nda jina. Boro fo yonj mo sooti de no go ka kand'ey: Bana taamey nda zaarey kanj ma no i ma de no i ga ba ngey ma di. Zaara nda taami kanj yonj ba borey kanj bay ka naaru ka koy hala labu waaney ra mana bay ka di i dumey, boro kulu ga ba nga moyey ma seede i ga. Suuru yonj windo di ka to boro kala i sintin ka ne borey se i ma sobay ka koy keni zama ciino bi.

A suba, za nda hinay no zanka fo yonj ka ka kay windo me: I si no Bonkoyno faadaa ra bi waato kanj cine Bana na taamo darj. Wo-din banda, i mana di zaara jaalanta kanj senno no borey go ka te koyra ra. Boro fo yonj ga dira ka ka kala Bana jare ga, i ma ne a ma koy kate taamey nda zaarey din ngey du ka diy'ey. Bana jiney diiyonj ga hima de Makka koyyonj alsilaa-ma se. Boro kulu no ga jaaray Irke ma ni no fondo ni moyey ma seede i ga.

Jirbi yonj te kanj Gala koyra, noj kulu koyyonj no si borey

beejendi kala Suuru windi. Boro yonj ga hun hala koyre fo yonj ra ka ka, ka di Bana. Arwasey kanj yonj ga doona ka koy i do ka ne faakaaray sintin ka hamburu: Boro kulu ga ne nga boj se Bana wo manti koyre boro, ganji boro. Koyra ra, kanj na a ka baabo, boro kulu no si bay mate kanj cine no a te ka du jiney din. Hebu hinza itaaci banda, noj kulu kanj boro koy kulu Bana senni de no boro ga ma. Boro yonj kanj mana ba koy Gala waato kanj hero te no ga deeda te boro se sanda boro kanj yonj jine no maamaaco kulu te.

Wo-ne kulu mana naaj Bana ma barmay yonj darj nga baahuna ra. A ga nga goyey kanj a ga te waati din kulu te ifo-fo: Susubay kulu a ga biya ka ngey hayno duru, a ma ma kanj i ga te hawru safra.

Ba kanj a mana barmay, boro yonj go no kanj barmay a se hala manti moso. Ifo de konda kanj ti Kattuuma na si baar'a ba kayna. A wane ize-wayey kanj nga nda Bana yonj go care bande waati kulu si ba a gande ba kayna: I ga canse Bana ga kala i si bay mate kanj no ngey ga te. Za wone mana te no i ga konn'a. Sohoj binde, a si baar'a no kala boro kulu kanj windo bay a ga. Wo-din kulu mana naaj Bana

baaba ma salaj i se. A mana bay ka salaj Kattuuma na bumbo se soko fa i wane izey.

Handu hinka, Bonkoyno faadaa ra marga banda, Bonkoyno na nga alfaga fo kanj ga jaaray a se waati kulu ce. A ne a se:

- Bi ciini no ay na handiri beeri fo. Handiro ra, ay di ize-way fo kanj ga hima Suuru ize wayo din kanj du jiney henney din, a go ka dira ka ka ay do. Kanj a go ka dira ka mo, bongum kaaray no go bojo boj. Ay handiro ra, ay di mo kanj jamaa na care marga ay windo me: Bonkoyni bobow yonj go jamaa din ra. Hay fo, ba iri labo Amiilo ka bato din do. Ay mana faham heri kanj ti handiro din mafaaro; ay ga ba ni ma gune ay se hala baani no wala mo taali no.

Gala Bonkoyno, mate kanj cine boro bobow ga te, a si heri kulu te da manti a na nga alfaga-wala nga zimmow beero hā fondo. Ya-din mo no da a na handiri te kanj na a maamaacendi, kala nda a na nga gunekow beerey hā, i ma gune nga se heri kanj ga ba ka du nga. Wo-din fonda ra no a na alfagaa ce ka nga handiro deede a se.

Alfagaa ne a se manti taali kulu no. Suuji nda gomni de no a ga ba ka du. A ne a se kanj za

jirbey hendi kañ nga go ka fondo gune a se no nga di wo-ne kañ a ci nga se. Amma nga mana senno to a do jina, zama nga bay de no kañ a ga diy'a, handiri ra. Suuji nda gomno mo ka ti kañ a ga Bana hiji, hijjay kañ gonda albarka.

Bonkoyno ne:

- Mate? Mate no ni ne? May no ni ne? Bana? Suuru ize wayo kañ na maamaaco din te jirbey hendi?

- Nga de! Manti yaamo se no wo-din kulu te a se. Da ni na hiji mo, ni ga di a gomno, ni labo borey mo ga di a gomno. Wayboro no kañ gonda saaye hala manti moso. A bojo ga kaanu mo. Ni di mo kañ naala-way no. Ba kañ arwasu bobow go ka koy i do ka ne ngey ga baar'a, ba ifo no si a hiji zama Irke bumbo no ne Bonkoyni hinne no ga kocciya din hiji. Wo kañ ay ga ba ni ga ka ti, ni ma te hanni ka boro donto baabo ga.

- Ni ga miile kañ a ga yadda ka te wande hinkante? A ga yadda ay ma nga hiji ba kañ iri nda baabo kulu jiiri fo.

- Wo kañ ay ga ne ni se de ti ni ma soola ka du boro yon kañ ni ga donto baabo do. A sinda sikka kañ za borey koy no baabo ga yadda. Da baabo

yadda mo senno ban de no-ya. Da i boro hinkaa kulu mana yadda mo, fo no ay go ka jaara ni se. Fo ka ti ay wane alfagatara mafaaro.

- To! Alfa, ni kañ na handiro sabiilo har ay se, ni de no ga di boro kañ yon ni ga donto Suuru ga, i ma koy ka diy'a ka ma heri kañ no a ga ne. Ay na ni fondo ni ma borey suuban. Amma, ni ma hawgay fa, ni ma si narj warjida ma bay jina. Ni ga a bay!

- Ni lakkaley ma keni. Da Irke ba, a si maar'a kala de waati kañ se ham nini ciiri hure. Da ay tun kulu ay ga koy di ni hasay ka saawara te a se. Ay ga tammaha kañ iri nda a ga muraado te.

Alfa fatta, a koy di Bonkoyno hasa. A na senno har a se. Albora bine yadda zama za hano Bonkoyno wando kañ go a kone si kaanu a se. A gay kañ a go nga tuba bande a ma hiji ka dake a ga. A ne alfagaa se a ma ka ngey ma koy di Suuru. Alfagaa ne a ma narj de hala ciino ma hure, saafo jingaro banda. A ne ba hala alwaato din ga to nga ga boro donto a ga, a ma nga gar nga koyre.

Suuru ga alfaga koyre bay zama a doona ka koy Irke jaaray a do: A bay ka koy a do ka ne a ma Irke jaaray Bana se, kañ ga a wa nda borey miyey.

Zanka kañ ga kaanu borey se, da a hayrey mana jaaray a se, bone fo ga tar ka duw'a.

Kañ borey na saafo jingar ka ban, Suuru na fonda sambu kala alfagaa koyre. A ka ka saband'a, nga mo hun jingaray. I boro hinkaa saba ka hure windo ra care bande. Ba hala Suuru ga salam, Alfagaa kañ go a banda tu a se. Suuru ne:

- Siise, Irke ma boryendi ni ga!

- Irke ma boryendi iri nda alsilaamey kulu ga. Ni hiire baani Suuru.

- Baani samay no ay go. Mate ni jamaa?

- Iri ga Irke saabu. Ay mana ma taali fo kulu.

Ba hala i boro hinkaa ga to alfagaa tanda cire, wando kande konje fo ka jisi Alfa wono jare ga. I boro hinkaa ka ka goro care jare ga ka ye ka sintin ka care fo. Alwaati kayna banda, Alfa ne Suuru se nga ga ba de nga ma salaç a se no. Senno kañ nga ga ba nga ma toonendi a do din manti kala gomni wane no. Amma a ma batu hala boro fo ma ka, zama ngey senno wo ga ba seede.

Hala a ga salaç ka ban kulu boro fo salam windo me. Alfa tu a se. Bonkoyno hasa no. Mata kañ Alfa ci a se de no a te: Saawara ka i boro hinkaa te ra,

Alfa ne alboro ma batu kayna hala ngey ma hure windo ra de a ma du ka ka. Waato kañ albora fatta jingara, a koy hu jina hala a ga du ka Alfa koyre fonda sambu. Wo-din se no Alfa nda Suuru kulu na a jini.

Bonkoyno hasa hure tanda cire ka Suuru nda Alfa gar. Alfa tunu nga konja boj ka ye jingarkuuru fo kañ go ka daaru boj. Fo yon kukow banda, Alfa na senno sambu ka ne:

- Suuru, sohon da ay sintin ka ne ni se kañ baani de se no ay na ni ce. Iri ma ne de gomni beeri se no iri ne ni ma ka ka tu iri se ne-wo iri nda boro kañ ka sohon da. Dontay beeri ra no iri go. Dontay mo kañ ga kaanu iri kulu se. Iri ga miile mo kañ ni bumbo a ga kaanu ni se da ni ma a mafaaro. Sohon ay ga senno no Ankarayze se.

Bonkoyno hase se no koyra borey ga ne Ankarayze zama Ankara no i na a hay. A ne:

- Cimi no Suuru, iri boro hinkaa kulu i na iri donto no. Bora kañ na iri donto mo si boro donto boro ma jan ka donta toonendi ba i ga boro wi no. Bonkoyno ka iri donto ni do.

- Fo no ay te! Taali fo no ay te kañ se a na war donto ay ga!

- Narj ni lakkaley ma keni Suuru! Manti taali senni no. Ni

ma karj za iri ka ne-wo, iri kulu gomni senni no iri go ka te ni se!
- Ay nañ ga bay wala? To ay go ka hangan war se!

Alfa ne Ankarayze se a ma salanj ka a fahamendi. Suuru sintin ka nga bonjo kaaji. A sintin ka jijiri. A sintin ka nga boñ hä senni karj dumi no i du nga se. Waati din no a koy hongu nga izo Bana ga. A ma karj i ne bora karj na ngey donto si boro kulu donto bora ma janj ka donta toonendi. A faham karj koyra Bonkoyno ka i donto nga ga.

Ankarayze ne:

- Ay tuba karj ti iri Gala Bonkoyno ka iri donto iri ma ka ka dumitaray hä ni ga. Boro karj ka ka hijay hä boro koyre, dumitaray de no bora ga ba. Ni ize-wayo no a ga ba nga ma gorkasinay. Ay ga miile mo karj ni ga yadda, zama boro kulu no ga ba ni ma du banda henno, banda yoñ karj ga hini ka ba koytaray ja.

Suuru na boñ sambu ka Ankarayze nda Alfa gune hala a boori. A janj heri karj nga ga ne. Alfa na senno sambu ka tonton Ankarayze senno ga. A ne:

- Mate karj ay na a ci ni se nda, gomni beeri no iri du ni se zama Bonkoyno no ne nga ga ba nga ma Bana gorkasinay. Da ni koy hongu heri karj te ni izo

se handey karj bisa ra, ni ga bay manti yaamo no. Boro karj Irke suuban a ma te boro beeri se no heri cindo ga te. Ay ga miile karj taamo din karj i di jingara, karj si te boro kulu se kala Bana ka ti silmankayna karj ga cabe karj ni izo gonda saaye. Heri hinkanta karj ga cabe karj Irke bumbo no na a suuban ka ti wone karj senni iri go ka te: Manti boro kulu no Bonkoyni ga di ka ba hala a ma hijay miile bora ga. Da ay ga du, ni ma yadda. Irke no ga bay gomni karj ni ga du gorkasina din ra.

Senney wey kulu karj Alfa nda Ankarayze te, Suuru mana me feri ka ne heri fo. A go de ka hangan i se. Za gayyon, han fo a bay ka ka Alfa do ka nyaaray Bana se: Waato karj taamo senno te ka ban no. Han din a na Alfa hä hala manti genji yoñ no go nga izo bande, genji yoñ karj ga ba ngey ma a furkendi. Alfa ne a se manti genji kulu no go Bana bande, Irke suujo de no go a bande. A ne a se karj Bana ga hani ka du heri karj beeri nda taamo nda zaarey din. A ne a se karj a wane izo din, saayante beeri no, a ma koy hin suuri de.

Suuru sintin ka hongu Alfa senney din ga. A ne nga boñ se karj nga ga tammahä karj

alwaato karj senni Alfa te nga se mana janj ka to. A ga bay, koyra borey kulu ga bay, karj Alfa cine ga gaabu, bayray do hare. Sanda mata karj i ga a ci nda, Alfa mana nga cowo denden heray waate. Karj a cow ka ban Gala, karj a zumendi, a mana koy kala Maasina ka cow. A te ba jiiri way karj a mana bay ka ka Gala. Karj a ban Maasina, a ka ka bisa ka koy Sokkoto noj karj a na jiiri gu cow te, wala mo de iri ma ne a koy bayray ceeci ka tonton. Wo-din kulu banda, a mana bayray ceeciyono gaayi: A ceeci ba nga ma koy Misira ka cow, nga ma du ka waani laarabu senni ka boori zama senno din ra no i na Alkuraana antum. Fondo de no a mana du. Gala nda nga windanta ra, boro bobow si nyaaray kala a do. Alfaga bobow mo go no karj ga ka a do ka ngey bayra ninendi.

Alfaga karj na cow beeri-beerey wey dumo te si senni har boro se, boro ma janj ka yadda a se. Suuru bine ne i se:

- Ay ma war senno, ay ma Bonkoyno donta. Wo karj ay ga war zaabi nda ka ti, war ma koy ne Bonkoyno se karj ay ma ay yadda. Nga hinne no ay go ka batu. Ay wo sinda senni koyne. Da Irke ba, ay ga koy hu ka senno har Bana se: A sinda

sikka karj a ga yadda zama ay yadda. A si hin de ka ay kakow senno wo boj.

- Madalla, Suuru, wo no i ga ba alboro ga. Wo no i ga ba windike ga. Iri saabu karj ni na iri beerendi. Irke de ma ni beerendi. Irke de ma hijo wo te albarkante. Iri ga koy bora karj na iri donto do sohoñ da ka har a se karj dira boori.

Ankarayze salanj ka ban, a ne Alfa se nga wo na nga hina te, wo karj cindi go nga nda Bonkoyno game. A ne Alfa se a ma koy har Bonkoyno se karj Suuru yadda. Ya-din ga, wo karj cindi go a ga. Ankarayze, senno banda, a fatta ka dira ka Suuru nda Alfa nañ.

Ba hala Suuru ga fatta, a na kabe danj nga ziibaa ra ka zangu ka, ka no Alfa se ka ne a ma nyaaray nga izo se. Alfa ne a ma zango gaayi, nga na a yaafa a se.

Alfa nda Suuru yoñ saawara a suba, Suuru batu hala Kattuuma ja fatta, a na nga izo ce nga huwo ra ka har a se wo karj nga ga ba a ma te. Karj a na deeda kulu te Bana se, a mana ne heri kulu. A si du ka salanj zama a ga bay karj nga sinda fondo nga ma wenji nga baaba se: A hongu karj hano karj nga ne nga baaba ma Kattuuma ja gorkasinay, nga

baaba si baar'a amma a yadda nga se. A ga bay mo kañ ba kañ i ga ne alwaatey barmay, a mana hima ize ma wenji bora kañ nga hayra suuban a se, hiijay fondo ra. Bora kañ baabo suuban a se mo manti kala Gala Bonkoyno no, bonkoyni kañ gonda sorho nga talkey do. Ya-din mo no a gondo darza ka bisa bonkoyni bobow kañ go Balyam labo ra. Balyam Amiiro bumbo ga baar'a gumo. Bonkoyni no kañ talkey si hē nda gumo: A ga ciiti fondey gana nda cimi, ya-din mo no a ga no. Wo-din se no da kaydiya to, a talkey kulu ga care marga ka koy ka a farey kulu goy.

Bana yadda Bonkoyno ma nga hiiji, Suuru koy di na kayna kañ na gaayi ka har a se. Kayliyo wande binde ma alhabaaro kaani kala a si bay mate kañ nga ga te borey si ma za de kañ borey kañ Bonkoyno ga donto hiija hääyorjo fonda ra ma to koyre jina. Suuru ye ka koy Alfa do ka har a se. A ne i ma to koyre.

Han din, almaarijo jingaro banda, Suuru na nga gorkasino ce huwo ra ka har a sè. Kañ a na senno har Kattuma ja se, wayboro me ferente a ne:

- May se no ni ga ni izo hiijendi? Ni ne Bonkoyno se?

Kocciyo cine no i ga hiijendi albeeri se? Kocciyo cine no boro ga danj waycetaray ra?

- A si te heri kulu. Boro ga ñaaray de no Irke ma hiija te albarkante.

Suuru ga bay za hano kañ Kattuma ja si ba nga izo. Boro kañ si ba boro mo si ba boro se gomni. A wane ize-wayey ga zeenu Bana, amma ba boro fo mana bay ka ka, ka i hā hiijay se. Hatta ka ka hatta no boro ga di arwasu kañ ga ka ka i hā: Faakaara si bisa jirbi hinka kañ arwaso ga nga cowo gaayi. Za arwaso wane hayrey wala a baakow fo ma senno no i ga a gaayi. Wo kañ i ga har a se de ti kañ hondiya din ja ga kurje wi no. Ya-din ga, da boro na a ize hiiji kulu boro mo ga bu de no. Gala borey annaamey ra, i ga ne ize-way wo nojo de no a ga tubu: Da laalo kulu kañ go nojo ga no a ga tubu. Kattuma ja daa, nda wo kañ borey ga miile a ga, no nar a wane ize-wayey mongo hiijay.

Kañ na a ka da laala kañ i ga ci a ga, i ga a sifa gumo nda kotte. Gurmance kottekoyni fo no ga ka Gala jiiri kulu, waati kañ cine kaydiya ga ba ka hure. A doona ka ka zama da manti sohoj kañ alsilaamatara du fondo gumo, jiiri kulu no Gala

borey ga gurmanca din ce a ma ñaaray ngey se kaydiya henno. A ga ñaaray i se mo kañ da taasu te, do nda cirow buuney si taaso din ja. Wo-din fonda ra no Lompo gurmance doona ka ka Gala. Koyra albeerey ga ne kañ waati din kañ manti sohoj, nga nda nga baaba no ga ka care bande. Baabo cine mana bay ka te guneyorj ra. Da a ne boro se boro ga bu suba, kulu bora ma tabbatendi kañ wayna si kañ bora ga.

Lompo gurmance do no boro yon doona ka di Kattuma ja. Borey senney ra, i ne Bana no a go ka ceeci nga ma haw, kañ ga nañ a ma si jin ka hiiji nga ize wayey se. Da koyre ga kayna mo, a gundu si gaayi faala-faala borj. Lompo bumbo no na deeda te boro fo se, boro kañ a ga bay bora ga a ci Bana baaba se. Lompo ga ma Bana ma; a ma mo kañ alaatummi no zama nojo si huna. A ma mo kañ Bana no te heri kañ nañ baabo na Kattuma ja gorkasinay. Lompo diiyojo ga, nga mana hima ka yadda waybora ma heri laalo te Bana se.

Suuru nda nga wande go Bana hiija senno din ga no kala i ga ma boro ga salam. Suuru fatta huwo ra kala a di kañ Alfa no go ka kay nga huwo me. Kañ

i na care fo kala fo yon to nga me, Suuru ne i ma kate Alfa se konje a ma goro. Alfa binde ne nga go ka bisa de no, nga kabay de ka a hiiire baani. Suuru na dum ka to windo me. Waati kañ cine a ne nga ga bande bare ka ye, Alfa ne a se kañ Bonkoyno ne a kaanu nga se kañ a yadda. A ne kañ ne nda jirbi yon i ga kande heri kulu kañ hiijay hima nda. Bonkoyno ne nga si ba kala hero kulu ma te kañ manti nda gayyon. A ne nga mana Suuru hā heri kulu. Jiney kulu nga no ga i day.

Wo-ne kulu mana te kala jow waate, alwaati kañ ra Gala borey ga ngey ma wi. Da boro ga ba boro ma bay heri kañ go gungo boro hina ra kulu boro ma koy naaru a se waati kañ cine jowo ga ba ka ban. A ga sabanda, i na hayni wi, i na mo wi, i dumariize cindey sintin ka fatta: Kuudaku go, oroggó go, albasan go, hamisa mo go. Alwaato din cine no arwasu bobow ga hiiji.

Gala Bonkoyno na boro donto nga cale bonkoyney kulu do ka har i se. A har mo Balyam Amiiro se. I ne kañ hino hando, alzumay jina ciino no hiija ga te. I na boro yon ka kañ ga hiija soola kulu te. Borey din se no boro kañ gonda gaakasinay,

wala iri ma ne kambuza, ga koy ka a no. Ba karj Gala Bonkoyno gonda alzaka, a talkey gonda anniya ngey ma cabe a se karj a beeray go ngey do ba suba. A ka ka sabanda mo karj wayhijjo gonda sorho koyra boro bobow do: Boro kulu no mana bay ka ma norj karj Bana, Suuru ize, na taali te boro fo se. Boro kulu mana bay ka ma norj karj a na albeeri fo wow. Ya-din mo no baabo gonda beeray borey do. Boro fo yon si bay hala Bonkoyno no ngey ga kambuza wala mo Suuru se no ngey ga koy nda ngey gaakasina.

Hala a ga cindi hiija se hebu hinka, Gala koyra borey karj gana ka ye almaney bande sintin ka to koyra ra: Boro fo yon ga kande hancini ka ne ngey kambuza no, boro fo yon mo ga kande feeji. I sintin ka alman haw kala a ga ba ka to kuru. Fulaney karj ga Gala borey almaney gaayi ne i ma ne karj han karj hane hiija ga te, ngey mana ne boro kulu ma wa wala ji day, wo-din te ngey senni. Ya-din no balley karj ga ka Gala, da koyra borey na nga ma wi, ngey mo ne karj tuuro karj i ga hina nda go ngey jindey ga. Ifo yon kande alman, ngey gaakasinay Gala Bonkoyno hiija fonda ra. Da boro ga ba boro ma bay

hala innadamiize gonda baakow, boro ma batu han karj hane a te batu. Gala Bonkoyno cine ga gaabu.

Hala hiija zaarijo ga to, Bonkoyno na zambar waydu samba Bana hayrey se ka ne i ma te a se hu-jinay. A danj nooro din bande, alman komsi iddu: Yeeji hinka, haw way fo, feeji gaaru hinza. A ne wo-din kulu Bana baaba wane yon no. A samba Lamsa, labo koyre beero karj ra i ga haaza caadantey neere, i ma day Bana se bankaaray: Sunduku me fo jiney no i day. Heri kulu karj ga kaanu wayboro se da a ga ba ka hiji no i day Bana se.

Karj i kate sunduko ka hun Lamsa, i mana kond'a kala Bana na kayna din do: Nga no go ka te way-na. Kattuma pa si ka bay heri kulu karj go ka te. Suuru no ne i ma si heri kulu danj a kabo ra: Mate karj a si ba nga izo nda din, a mana hima a ma hure a hiija jine.

Karj a ga cindi hiija se jirbi iyye, Bana gana ka ye nga na kayna din koyre. Baabo go ka hamburu a se Kattuma pa kotta. Jirbi bandey wey, waybora si ka keni, a si ka goro. Zaari kulu no a ga fatta. Boro fo yon ne ngey diyi'a hala koyre fo karj go Gala se kilo way cine, norj

karj zimmow beeri fo go. Karj a mongo ka du ngey koyra ra boro karj ga goy a se kulu a koy no-din. Zimma ne a se:

- Kattuma pa, ay na ni jaaray nda Irke kala ni ma fanda kocciyo wo. Boro kulu no si hin ka heri fo te a se zama a zino no ga beeri. Bana manti zanka karj jaaray ga heri fo genji a se. Irke bumbo ka a suuban nga taka-herey ra. Sobay ka na.

- Da ni si waani, ni ma naq ay ma koy boro fo do. Hiija din si te honkuna, a si te suba. Da ay go baahunay ra kulu Bonkoyno si Bana hiji.

- Ay ne ni ma naq zama ay mana di boro karj ga hin ka heri fo te Bana se. Da ni si ma mo, ni ma tun ka fatta ay huwo ra za ay mana tun ni se.

- Ay go ka koy. Ni ga ma mo karj Bana hiija din mana te.

Kattuma pa fatta zimma huwo ra, a na nga fonda sambu ka ka Gala. A ka ka gar hiija karj a si ba a ma te soola go nga bon. Boro ga miile ba hala labo Parsidano no go ka Gala koyra ra. Boro karj gonda hina kulu na nga bankaaray teeji yon ta. Boro fo yon mo na ngey wane zeeno yon numa. Boro kulu ga ba i ma ne Bana hiija hane nga jogolo te ka bisa borey kulu waney.

Za i na hijja zaario gaayi kala a ga cindi a se jirbi hinka, Suuru mana bay ka te zaari fo karj a mana koy Alfa do ka ne a ma jaaray nga izo se, a ma jaaray Irke ma naq bato ma ban nda baani. A mana dirgan mo ka ci Alfa se karj nga gorkasino si ba nga izo ka danj ba safaray ra. Alfa ne a se karj a go ka nga boj taabendi de no, a si hin heri kulu ka hasara Bana se.

Alzuma ciino no Bana nda Bonkoyno hiija ga hima a ma te. Alkamiisa zaarijo, Gala boro kulu na nga goyey gaayi ka te hiija soola senni: Boro fo yon ga haabu, boro fo yon ga tanda kar. A ka ka gar wayborey na ngey huwey taalam hala i boori. Susuba ra, i na yeeji hinka wi i ma du ka te yowey se cirkosay zama koyrey karj ga Gala windi borey sintin ka ka. Doonikey sintin dooni za susuba ra. Waato din, Gala koyra gonda doonikow beeri fo karj na Gala maayo ka taray: Doonikow no karj koy ba annasaarey labey ra ka doonu. Dondonkarey go beene, i go ganda. Alaasaro jingaro banda no i ga tirhawo te. Hala i ga aluulaa jingar, Balyam Amiiro ka ka to Gala. Ya-din no Balyam Kumandano mo ka: Sooje hinka no go a bande nda ngey malfey.

Hala hijay ga te i do, Gala borey gonda ngey wane annamu fo kanj i ga te. Borey ga care marga no arhiijo yon do. No-din no i ga taari daaru, taari teeji kanj borj i ga arhiijo gorendi. Waatin, boro kulu kanj gonda anniya nga ma a kambuza ga kande wo kanj go nga hina ra. Hano kanj hane Bana nda Bonkoyno hija ga te din, aluula jingaro banda, borey na care marga Gala Bonkoyno faadaa ra. Bonkoyno go ka goro nga konja beero ra, jamaa gamo ra. A ka ka gar i na taari beeri yon daaru. Taarey din bon, i na tapi yon daaru. Yow beeri-beerey go ka goro-goro.

Boro jina kanj ga kande nga kambuza ga ti arhiijo hasay, sanda ja gundo wane arma. A banda no arhiijo baaba wala baabo kayney nda beerey mo ga kande ngey gaakasina. Boro yon no ga goro arhiijo jare ga, kanj boro kulu kande dala wala heri fo ka ne nga na arhiijo kambuza, i ga fe ka ci, kanj ga nan boro kulu kanj go bato ra ma bay heri kanj no bora no.

Bonkoyno hija din hane, hasa kanj ti Ankarayze ka bato ra, a ciinay Alfa se ka ne nga na nga tuba kambuza nda yeeji hinka nda mo saaku gu. Konnjey kanj go ka kay-kay na cillo sambu. Ifo ne:

- Cillo ma hē ni se Ankarayze, zama wo no i ga ba hasay ga. Hasay ga fayanka nda hasu.

Ankarayze kambuza banda no Bonkoyno baabey mo ka: Bonkoyno baaba gundo kanj si huna wane baabiize yon no. Ngey nda Bonkoyno baaba yon kulu ja fo, amma i si marga baaba. I boro fo kulu ne nga na Bonkoyno kambuza nda yeeji fo nda mo saaku hinka.

Waati kanj Bonkoyno baabey din ci borey kulu jine heri kanj ngey na ngey izo kambuza nda, ja-hu borey ye ka ka ka tonton Ankarayze wono ga. Hero ga hima de beefe ja-hu nda baaba-hu borey game ra. Kambu kulu si ba kala i ma ne nga no ga ba arhiijo ka bisa wo-hendi.

Ja-hu nda baaba-hu borey banda no koyra borey nda yowey mo ga ngey kambuzey dan. Balyam Amiiro mana no kala yeeji fo nda zambar way. Kumandango mo kande zambar way, kaayi beeri fo, sukkar kattoj fo, kafe kunku gu nda attaayi kilo gu. Gala Bonkoyno wane caley Bonkoyney mo ka. Fulanjej nda balley kanj go a labo ra mo kande ngey gaakasiney. Ya-din no, sorkey kanj go gungey kanj ga man Gala.

Han din, i di ka nooru kabu de no kala borey kanj ga kabu ne i

ma nañ hala suba i ma ci borey se marje kanj i du, nda alman marje kanj i du. Alaasaro jingaro banda mo no i hima ga tirhawo te: Ya-din ga i ma nañ borey ma koy alwala ka jingar.

Alaasaro jingaro banda, jamaa na care marga Suuru koyre: A ka ka sabanda i na taari beeri yon daari windo kulu ra. Borey ka ka goro-goro. I kande goora nda dabiiha kanj i ga tirhawo te nda. Alfa nda Ankarayze no hure borey jine, ka ka tirhawo do. Ngey no ka Bonkoyno ma ga. Ba hala i ga hure windo ra kala kanj i salam: Da i mana tu i se mo i si hure. Suuru yon windo me fo boro han din. Bana go nga na kayna din yon do.

Waato kanj borey kanj i dan hijia jine kambu hinkaa kulu ka, i ne i ma goora nda dabiiha fay borey se. A ka ka gar i na way-borey wono ka ka kond'a: Alfari wande kanj ti Bana ja kayne se no i konda goora din. Kattuma na go ka goro, i bisa nda goora a ga, ka kond'a no-din.

Goora fayyondo banda no i ka ka tirhawo bumbo te. Ankarayze kanj ti Bonkoyno hase no ga hure hijia jine. Bana kambo hare mo, a wane hasay fo go ka goro. Arhiijo borey ga salam i ga, ngey mo ga tu i se. Waati din no i ga tirhawo nooro

nda alaadey kulu nooro kabu ka no Bana hase se. Wo-din banda, i ci borey kulu se karj i si arhijio hā ba dala. Wo karj cindi go alfagey kabey ra. I ne i ma alfatiya ta, i ma hijja haw. Boro fo goro banda ka ne:

- Siise, haw iri se a ma boori, caw iri se aya beeri-beerey karj Masiina alfagey ga tirhaw nda. Alfa sintin nda bismillaahi. Wo-din banda no a na cow kukow fo te. Alfatiya ban, korjey tunu nda cillo. I ne:

- Karj ga ka ma ye, Bana Suuru ize hijji honkuna.

Tirhawo banda, yow beeri-beerey kulu sobay ka ye hu: Balyam Bonkoyno nda Kumandaño hure masin hi beeri fo ra ka ye hu. Bonkoyney karj go Gala windanta koyrey ra mo wayma ka ye hu. A cindi arwasey nda doonikow buuna.

Almaarijo jingaro banda, i na wayhijo kubay ka kond'a nga huwo ra. Ba hala i ga a darj nga huwo, i kond'a ka cabe wayco se. Bana hijji, a te Bonkoyno se wande.

Gala arwasey nda hondiyey te jirbi yon karj i go ka horay ka ngey bine-farhā cabe ngey Bonkoyno se. Zaari kulu no i ga yeeji fo nda feeji boj gu wi jamaa se. Borey me senno ra, hijja din dumo mana bay ka te Balyam labo me a me ra.

Bana hijji, a dira ka Kattuma nda beere nař. Hija banda, jirbi iyye, Suuru na Kattuma ja ce ka senni fo har a se. Senni karj ye ka bino hasara ka tonton. Suuru ne a se karj nga na a fay honkuna, nga na fay suba, a ma si ye ka ka nga huwo ra. Kattuma ja ne nga ma, nga ta; amma a sambu nga boj ga. A ne Suuru se nga mo si hijji koyne. A ka ka gar, Suuru gay karj a go ka wande ceeci. Sohoj karj Bonkoyno na izo hijji bine, a si janj baakow. Satara henco fo no yadda a se za hijji mana te. Suuru ne a ma batu hala nga izo hijji ma te jina.

Suuru na Kattuma ja fayyoro banda handu fo, a na satara din gorkasinay. Hlijay no karj i te karj manti nda alzanaayi bobow. Kattuma ja ye ka ma dori ka tonton zama nga nda Suuru wande tejo no go windi follonka ra, ya-din ga, a ga diy'a waati kulu. Wo-din banda, hala ka ka sohoj, a wane izey ma du baakasinay soko fa hijjay.

Bana hijji banda jiiri fo, a hay ka du ize alboro. I na kocciya dan Yuusufa. Baabo no na maayo din suuban. Bonkoyno ma kocciya din hayyoro kaani zama wande beero mana du a se kala ize wayboro hinne. Da i ne bonkoyni mo, i ne boro karj ga ba ize alboro zama wayboro

si koytaray ja: Bonkoyni kulu no ga naaray Irke ma nga no boro karj ga nga tubu, koytara fonda ra. Yuusufa hayyoro din na Bana kaasa tonton Bonkoyno ga. A mana nař a ma nga wande beero kabe banda, amma heri bobow yon go no karj Bana hinne se no a ga i har. Bana nda wayco ga ma care se gumo: Ba karj wayco mana zeenu gumo, Bana si ne a se kala nga na. A ga waybora bee-rendi gumo. I boro hinkaa gor-kasina go ka kaanu Bonkoyno se gumo.

Gala borey si numay kala haro me: Albeeri ga, zanka ga, boro kulu si koy kala isa ka numay. Bonkoyno windo ra gonda kosendi karj ra a ga numay; da baayorj wandey mo si numay kala kosando din ra. Amma, waati fo yon i ga do haro ka numay.

Han fo, susubay ra, adduha waate, Bana koy haro me ka numay. A do haro ra kala noj karj cine bojo hinne no boro ga di. A ka ka sabanda hondiyo kayne follorj no go no. Hala a ga te kayna, kulu hondiya di karj Bana dare haro cire. Hondiya miile ba hala a miri de no ka nga bojo numay. Kala a di karj a gay, a mana tun. Hondiya sintin ka hamburu, a sintin ka zogo-zogo. A mana di heri kulu. Karj a di de

karj Bana gay a mana tun, a zuru ka zigi ka koy albeerey ce. Borey zuru ka ka; boro fo yon sintin ka ne a yoole no. Boro jarey mo ma ne a si hin de ka te a ma yoole za de karj a ga waani ziyyorj.

Hala a ga te kayna kulu senno to Bonkoyno. I ne a se karj wande kayna no dare haro ra sohon da. Sahā din a ka do-miyo ga, nga nda nga faadancey. A ne i ma koy Alfa ce nga. A ye ka ne i ma koy do beero ce nga se, zama hari senni no. Mate kulu karj Alfa te, a si heri fo bay haro ka bisa do. Borey sintin ka ne hasu no na Bana di.

Karj dey albeero ka, a ne i se i ma ngey lakkal kanendi, a si hin ka te Bana ma yoole ne-wo isaa ra; a si hin ka te mo heri fo karj go haro ra ma a di. Kanay karj ti dey albeero ne Bonkoyno se:

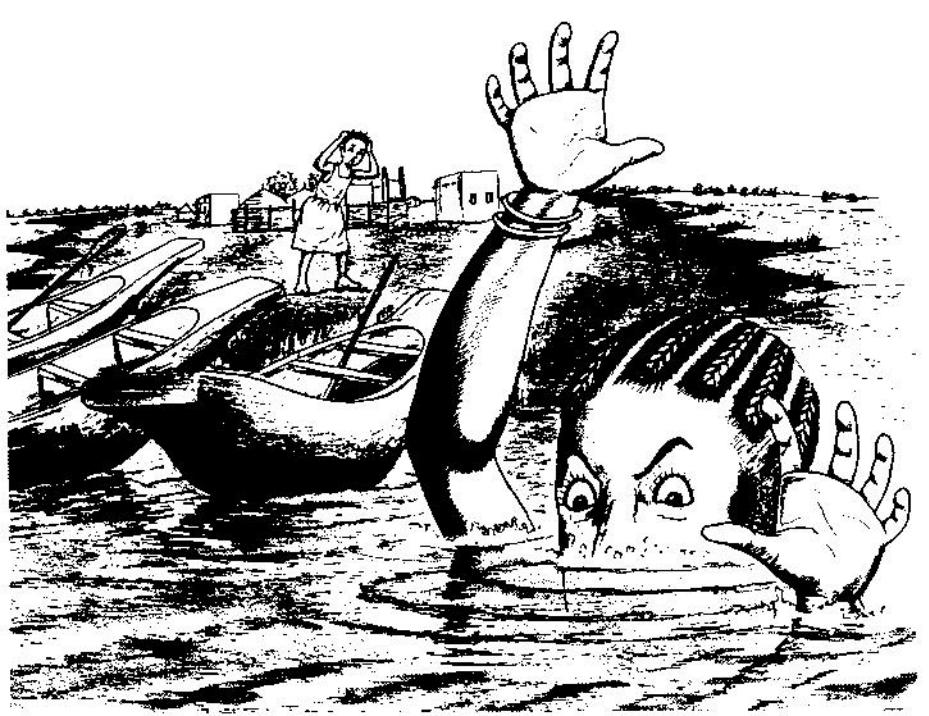
- Ni ga bay boro karj ti ni wande? Ni ga bay boro karj ize no?

- Suuru karj boro kulu ga bay wane izo. Nga no fo?

- May ti ponjo? Manti baaba hinne no ga ize hay?

- Ay si ka faham ni senno se Kanay.

- Ay ga ni fahamendi, Bana ja manti kala Arkuso haama no. Ni ga bay mo karj Arkuso no goro iri huwo izey kulu jine ba hala i ga jine borotara danj ay kabo ra.

- Kanay, ay si ka faham ni senno se. Har ay se noj kaj Bana go, mate kaj no a gonda.

- A go baani samay.

Bonkoyno ga salanj, a ga jijiri kar-kar. A wande kaasa, wayhiijo no ga ba ka dare. Kanay ne Bonkoyno se:

- Ni ga bay kaj iri dey gonda alaada kaj iri banda kulu hima a ma ka waati kaj cine bora ga hiiji. Alaadaa din no Bana mana ka waato kaj a go ka hiiji. Wo-din se no iri hu-keley mo na gaayi haro cire. I jalla a ga zaati zama i batu kala a hay.

- Ci ay se heri kaj no i hima i ma te za wayna mana koroj.

- Iri alaadaa de ti da boro ga hin, feeji zan, wala mo bontabay kaaray, kabe-kar taaci. Da war na wo-din te kulu wayna si kaj war mana di Bana. A ga fatta haro ra, heri kulu mo no si duw'a. Amma, feejo no, bontaba no, Bana bumbo nooro no i ga a day nd'a. Da manti ya-din mo a si te.

Bonkoyno ne i ma naej nga ma zigi ka koy hu. A ne i ma ceeći nga se koyra ra boro kaj gonda feeji zan. Arwasu hinka fo hure koyra ra, feeji zano ceeciyon. Feeji no i ga ceeći zama i si du bontabay kaara: Gala koyra sinda hebu, Balyam

kaj ti koyre beero mo hebo si ja kala alhado hinne.

Borey weete ka feeji zan ceeći Gala koyra ra, i mana du. Waati din no bonkoyno ne i ma koy fulaney kaj go bariize fo ra nda ngey almaney ka di hala i ga du feeji zan. Arwasu hinkaa sar ka hure hi fo ra ka ne fulaney do. I ka ka sabanda fulaney gonda feeji zan kaaray. I har i wane albeero se ka ne Bonkoyno ka ne sohoj da i ma kande nga se feeji zan kaaray. Fulaney albeero ne nga si hin ka feejo no zama nga izo wane. Arwaso fa ne a se boro kulu kaj wane no ngey ga kond'a ka Bana hundo faaba nd'a. Waati kaj se Bana fatta haro ra, marje kulu kaj feeji koyo ne i ga a bana. I na feejo sambu ka dan hiyo ka ra ka Gala.

I ka ka sabanda koyra borey baayojo kulu go haro me. Waato kaj i kande feejo, Kanay ne i ma kond'a ka haw ngey windo ra, nga huwo me. A ne Bonkoyno se a ma ne borey kulu ma zigi ka koy hu, wo kaj cindi nga senni no. Borey zigi, Kanay mo koy ka nga goy-jiney sambu ka ka haro me. I na boro donto Wakana kaj da. Kanay si no nga no ga hawgay nda haro muraadey kulu. Nga nda Wakana na care kubay haro me, nongo kaj Bana dare.

Bonkoyno koy hu ka batu, batuyon ka ga doru. A si bay heri kaj go ka te haro me, a si bay hala nga wande go hundi ra wala a bu. A ga bay kaj haro borey gonda ngey dobo bobow amma a si bay hala i ga hin ka nga wande kaj za susubo no a dare haro cire ka taray. Gala borey kulu ga bay kaj dey ga hin ka hi kaj mun ka haro cire, ba nongo ga guusu. I doona ka di mo hiyey miriyonjey din do, boro fo ma miri, i ma te jirbi yon haro cire. Kala de i ma ma bora bojo koy tun hala nongu fo. Ngey nda cara no ga wo-din te care se: Da i ga hi miri, boro kulu ga ba i ma ne nga no na dootara tubu nga baaba ga ka bisa boro kulu. Wo-din se no i ga care si, hiyey miriyonjey waate.

Bana dare haro ra yono din ka ka gar baabo koy naaruyon. Amma Kattuumma ja go Gala han din. A go ka jaaray Bana ma si fatta haro ra. A miile kaj nga kottey no toor'a.

Kanay nda Wakana go haro me ka ngey sumburkey te. I ga bay kaj Bonkoyno go ka ngey batu; i ga bay mo kaj a wande kaasa no. Ya-din ga, ne ka gune aluula jingaro, a ga hima i ma Bana ka taray.

Alwaati kukow banda, Wakana zigi ka arwasu hinka ce; a ne i ma koy sambu hi-kaayi

yoj ka ka. Arwasey kande hi-kaayey, Kanay hure hiyo ra, nga nda arwasu hinkaa. Wakana goro haro me ka i batu: Borey sikka kaj i go ka koy ka Bana sambu ka kate. Kanay ne arwasey se i ma gana nongu fo, noj kaj hare a cabe i se. Wakana kaj cindi mo sabay ka ngey dey senniizey har. A ga dira ka koy, a ga dira ka ka.

I ga ba ka aluula ca no Gala borey kaj mana zigi za i ma Bana dare haro yono di hiyo kaj ra Kanay nda arwasey dira din go ka. Borey kaj jin ka hiyo honnay sintin ka kaati ka ne:

- Hiyo no go ka ya!

Hala a ga te minti hinka, Gala borey kulu do haro me.

Bonkoyno no go borey jine. Boro kulu ga nga boj hā boro marje kaj no go hiyo kaj go ka ra. Albeeri fo yon jin ka ne boro hinza no hiyo ra; ya-din ga i ma di Bana. Da boro gune a boori mo, boro taaci no hiyo ra: Arwasu hinkaa kaj go ka hiyo huna, nda Kanay, nda Bana. Bonkoyno wande si ka goro kala Kanay jare ga. Wo-din se no boro si diy'a ka boori.

Waato kaj hiyo man jabo, Bonkoyno faham kaj Bana go hiyo, a faham kaj nga wande ye ka ka. A go ka ma kani, amma a si ba borey ma bay. Albeeri mana hima ka nga baakasinay cabe jamaa ra.

Hiyo ka ka fendi: Kanay no jini ka zumbu, Bana ga dake a ga. Waato din no Bonkoyno tabbatendi kaj lalle nga wande no ka, a si bay heri kaj nga ga ne. A me feeranta, a ne:

- Fo nda goy Kanay! Irke ma albarka dan ni ga!

Han din hane no Gala borey bay kaj ba kaj alsilaamataray go ngey koyra ra nda gaabi, ngey hima ka borey kaj yon ga dabari haro se beerendi zama isaa ra no ngey go ka ngey baahuna te. Arwasey kaj koy Bana ceeci din no ci koyra borey se kaj ngey mana Bana gar kala honday fo boj, a go ka keni. I ne kaj za hiyo tun Gala, no-din no Kanay ne ngey ma koy. Kaj ngey koy mo, ngey na Bana gar a go ka keni. Kala kaj Kanay kay a boj no a tun jirbi.

Bonkoyno ne i ma Kanay hā heri kaj a ga ba nga ma te a se. Kanay ne i ma ne a se kaj wo kaj nga te din, i si nga bana a se zama goy no kaj nga gar nga kaagey ga. Nga sinda fondo nga heri fo ta boro fo ga nga goyo fonda ra. Wo kaj nga ga ba de ti i ma Gala borey fahamendi kaj a mana hima boro kulu ma do nda kusu do-miyo kaj se i ga ne taaso-me. Wo-din no ga na j ngey ma di isaa albarka. Wo-din mo no ga ngey wa nda issa heri futey.

Bana dare haro yono din na borey di maamaaci kaj kala a te jirbi yon kaj Gala koyra ra senni kulu no borey si te kala wo-din. Boro cindey ma ne zama Arkuso hama no se no haro borey na sambu a ma koy faakaaray ngey se. Boro fo yon ma ne kaj Bana wo genji de no: Wo-din se no taamo kaj i di jingara windo ra mongo ka te boro kulu se kala nga hinne. Boro fo yon sintin ka hambur'a.

Suuru kaj si no waato kaj Bana dare haro ra na Kanay hā heri kaj na j nga izo dare haro cire. A ga bay kaj Arkuso hama no, amma a go ka nga boj hā heri kaj na j wo-din te. A ga hongu mo kaj Bana ne a se kaj hano kaj i ne nga ma koy kayra sambu hiyo ra, hamisaa salan nga se. Hamisaa senno banda no Bana na taamey nda zaara henney din gar hiyo. Mate no hayo wo kulu go ka te ka te? Fo no ga ye ka te wey kaj te wo banda. Suuru na heri kulu miile. Wo-din no na j a koy Kanay do a ma nga fahamendi. Kanay ne a se:

- Ni ga bay kaj Bana wo iri huwo ize no. Ni ga bay mo kaj iri huwo gonda genji yon, genji yon kaj mana bay ka taali te boro kulu se. Ni ga bay kaj genjo din se no i ga ne Moymadaaru. A si kaati boro

kulu boj da manti han no gaabu.

- Kanay, ay ga wo-din kulu bay.

- To! Iri huwo genjey din, wala mo ay ma ne haro genjey din no na kabe hinka danj ka ni izo ta za hano kanj pojo kanj na a hay bu. I ze nda mo kanj da Irke ba a si taabi nduppa ra. I ze mo kanj a ga te ma, ga-kuri, sorho ka bisa nga caley kulu. Poj kulu kanj a koy, a ga hallesi. Kala de han kanj hane Irke kanj no na nduppa herey nda adamiiizey kulu taka ka ka nga talfo ta. Wo-din bine boro kulu no si hin a se heri fo: Iri kulu ga bu de no han fo.

Kanay nda Suuru faakaara no nañ Gala borey bay heri kanj te hano kanj Bana dare haro ra. Nga no nañ borey faham heri kanj nañ laadan na taamo din gar jingara windo ra. Nga ka ti mo kanj da boro na Bana gune, boro ga miile ba hala te boj se no, mate kanj a ga boori nda. Borey sintin ka ne kanj a booro nda Harake wono si mooru care. Gala borey wo do, mata kanj isaa ce koyre bobow borey ga a miile, wayboro ma jiiri ka boori, a si to Harake. Ba fulaj wayborey kanj i ga ne i ga boori, i ga daara, i gonda boj hamni kanj kala i banda daarey ra, i de si boori ka to Harake.

Kanay nda Wakana kanj yon ti dey albeerey no na borey fahamendi kanj Bana wo haro borey no na a suuban.

Da manti kanj Bana wo Bonkoyno wande no doj jiyo din i koyra hondiyey na dooni ka a se. Ifo yon na doono sijiri zaati. Da i ga duru no i ga ne:

- Da Irke ga ba nga ma cabe ay kanj nga ga ba ayi de a ma nañ ay ma te Bana Suuru ize cine, Bana kanj booro sanda de Harake.

Doono mana du ka fatta ka boori zama i si doonu Bonkoyni wande, maayo ma si koy fatta ka Bonkoyno maayo yoole.

Kanj Bana izo kanj se i ga ne Yuusufa din beeri, caley na ma dake fo danj a ga: I si ne a se kala Farambaaru. Harake ize beero maayo no i danj a ga, heri kanj ga cabe kanj pojo yon wane no isaa nda heri kulu kanj go a ra.

Gala, alkamiisa, 11 marsu, 1970.